

Izhaja vsak dan s jutraj razven v ponedeljskih in dnevi po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatlino 80.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-00.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 109 a

Ljubljana, sreda, dne 13. maja 1931

Leto II.

Novo revolucionarno gibanje v Argentini

Argentinski predsednik Uriburu

Newyork, 12. maja. AA. V tukajšnjih finančnih krogih, ki so zainteresirani v Argentini, povzročajo vesti o tamošnjem političnem položaju velike skrbi.

Protivladno gibanje se tamkaj zelo širi. Tukajšnji krogi menijo, da bo moral general Uriburu odstopiti ali pa sprejeti borbo proti revoluciji. Vest, da je argentinska vlada razpisala za mesec november splošne volitve, je vzbudila v tukajšnjih političnih krogih utis, da bo skušal sedanji predsednik Uriburu preprečiti protirevolucijo, ki mu grozi, odkar je zasedel predsedniško mesto. Ako bi Uriburu proglasil diktaturo, bi to dovedlo prav gotovo do krvavih borb, ker sedanja vlada ne uživa pri mornarici in armadi preveč simpatij.

Spor med Vatikanom in Litvo

Rim, 12. maja. AA. Vlada Litve je odpoklicala svojega poslanika pri Vatikanu dr. Sanlysa. Sodijo, da bo Vatikan odgovoril s podobnim ukrepom in da bo odpoklicala svojega apostolskega nuncija v Litvi.

Odnosaji med Avstrijo, Madjarsko in Italijo

Rim, 12. maja. AA. Avstrijski generalni ravnatelj za trgovino dr. Schuller je odpotoval na Dunaj. Po dolgih pogajanjih se je sporazumel z italijanskimi strokovnjaki o pospešitvi trgovinskih odnosov med Italijo, Avstrijo in Madjarsko s pomočjo tranzitnih in transportnih olajšav.

Grčija in nemško-avstrijska unija

Atene, 12. maja. AA. Predsednik vlade Venizelos je sklical za četrtek 14. t. m. sejo velikega odbora za zunanje zadeve, ki naj sklepa o stališču Grčije na zasedanju v Ženevi, ko pride v debato avstrijsko - nemška carinska zveza in evropska unija.

Angleška zunanja trgovina v aprilu

London, 12. maja. AA. Po podatkih trgovinskega ministrstva je znašal uvoz meseca aprila 70.020.000 funtov sterlingov. Padel je napram prejšnjemu mesecu za 644.000 funtov sterlingov. Izvoz je znašal 32.482.000 funtov sterlingov. Zmanjšal se je v primeru s prejšnjim mesecem za 1.506.000 funtov sterlingov.

Vprašanje zasedbe madjarskega prestola ni še aktualno

Budimpešta, 12. maja. n. V zadnjem času se v inozemskem tisku zopet širijo vesti o zasedbi madjarskega prestola. Zato so sedaj izdali poluradno poročilo, da vprašanje madjarskega kralja še vedno ni aktualno. Predsednik vlade grof Bethlen je pred kratkim izjavil, da bo to vprašanje rešil madjarski parlament takrat, ko bo Madjarska zunanje-politično popolnoma nezavisna. Dokler diplomacija ne bo pripravila terena, vprašanja o zasedbi madjarskega prestola tudi madjarski parlament ne more rešiti.

Madjarska ne more dobiti posojila

Budimpešta, 12. maja. n. Madjarska vlada in finančni krogi se že dve leti trudijo, da bi dobili na mednarodnem denarnem trgu kako večje posojilo, kar pa se jim do sedaj ni posrečilo. Lansko leto je dal neki angleški konsorcij Madjarom predlog, ki ga pa morajo že to jesen vrniti. Madjarska vlada je poslala sedaj v inozemstvo nekatere bančne ravnatelje in predsednike raznih bank, da s svojimi zvezami olajšajo vladi posel. Včeraj je odpotoval na Dunaj guverner Narodne banke dr. Aleksander Popovics, ki naj s svojo avtoriteto in s svojimi dobrimi zvezami ustvari na mednarodnem denarnem trgu ugoden položaj za Madjarsko. Vlada je prej obljubljala, da bo sklenila posojilo, čim francoski parlament ratificira haški sporazum. Ta ratifikacija se je že davno izvršila, a Madjarska je vendar ostala brez tako potrebne in težko pričakovane posojila.

Jugoslavija na najboljši poti h konsolidaciji

Pomen stabilizacije dinarja za gospodarsko sanacijo države - Pomemben članek lista »Prager Presse« - Posojilo najboljši dokaz zaupanja v stabilnost jugoslovanskih političnih prilik

Beograd, 12. maja. Z zakonom o denarju, objavljenem v Službenih novinah z dne 11. maja t. l., je izvedena v principu zakonska stabilizacija dinarja, ki se je v naši državi pričakovala že davno in to od časa, odkar je bil dinar faktično stabiliziran, to je od leta 1925. Večkrat se je naglasilo z naše avtentične strani, da zakonska stabilizacija ne bi pomenila stvarne spremembe vrednosti dinarja. Vrednost dinarja ostane ona, ki je zdaj. Zmisel zakona z dne 11. maja je v utrditvi sedanjega stanja. Vrednost 26,5 miligramov zlata ustvarja vrednost, ki ga je imel tudi dozdej zakonsko nestabiliziran dinar. Radi tega se s tem zakonom ne more pričakovati nobenega dvigovanja cen. Zakon o stabilizaciji dinarja vsebuje nadalje odredbe, ki so v takih zakonih več ali manj uzuelne. Z zakonom se določajo obveze Narodne banke, da vrši zamenjavo novčanic za zlato odnosno zlate devize z omejitvijo, da se ne vrši izmena za zlato izpod četrtil milijona dinarjev. To odredbo je diktirala potreba, da se zlato kot pokritje novčanic, ki so v obtoku, ne more od drugih uporabljati radi tesaviranja, temveč samo za potrebe, ki jih nalaga zamenjava dobrin. Slične odredbe se nahajajo v zakonih o stabilizaciji vseh evropskih držav, v katerih je izvedena stabilizacija. Istočasno je predvidena obveza Narodne banke, da mora 35% vseh bančnih obvez po vidiranju biti pokritih z zlatom ali zlatimi devizami, a 25% mora biti pokritih v samem zlatu. Tako je dana dvakratna garancija za stabilizacijo dinarja, ki je stabiliziran na tečaju, definitivno določenem z zakonom. Radi končne uvedbe stabilizacije je potrebno, da se dosedanje pokritje novčanic v obtoku poveča tako, da bo imelo z ozirom na zamenjavo in z ozirom na pokritje predpisano vsoto zlata. Zato je predvideno, da stopi zakon v veljavo 28. junija, tako da bo Narodni banki stalno na razpolago določeni znesek, ki je potreben na podlagi tega zakona. Istočasno se bodo uredila sredstva za kredite, ki jih je Narodna banka stavila državi na razpolago od leta 1923. Zakon o stabilizaciji dinarja je krona naporov naše države v cilju finančne sanacije in je bil potreben, da se je denarni sistem naše države podprl ter da so se s tem dosegli novi pogoji za okrepitev gospodarstva in finančnega dviga države, kajti brez dvoma bo po zakonu o stabilizaciji dinarja tuji kapital prišel v državo, s čimer se bosta zelo dvignili gospodarstvo in delavnost v naši državi.

Notranje politični uspehi vlade generala Živkovića

Praga, 12. maja. AA. »Pravo lidce« pišejo o jugoslovanskem posojilu v članku pod naslovom: »Zaupanje inozemstva s posojilom v Jugoslaviji«. Med drugim pravi: Zaključeno posojilo je napovednejše izmed vseh jugoslovanskih posojil, ker je treba posebno naglasiti, da je bilo realizirano v najnepovalnejšem času, to je v času splošne krize in kampanje inozemskega tiska. Če se vsporeja to posojilo s istočasnimi posojili gospodarsko enako stoječih držav, n. pr. Poljske in Rumunije, je treba naglasiti, da posojilo ne obvezuje Jugoslavije na nič drugega kot na splošne finančne dolžnosti. Zakonita stabilizacija dinarja bo najintenzivneje vplivala na javne gradnje. To bo doprineslo k temu, da se popravijo gospodarske prilike v Jugoslaviji. Češkoslovaški kapital sodeluje pri posojilu z vsoto 100 milijonov frankov.

»Lidovi list« pišejo o posojilu v Jugoslaviji pod naslovom »Novo investicijsko posojilo Jugoslaviji« in s podnaslovom »Zaupanje sveta napram Jugoslaviji raste«, ter pravi med drugim: To posojilo znači velik uspeh Jugoslavije, posebno zato, ker so proti posojilu vodili gotovi evropski bankirji veliko kampanjo in sicer madjarski in italijanski. Hitra zaključitev posojila dokazuje, da užiiva jugoslovanska vlada v inozemstvu veliko zaupanje. Posojilo je bilo zaključeno pod najpovolnejšimi pogoji po vojni, mnogo ugodnejšimi kot romunsko posojilo. Zaupanje inozemstva v Jugoslavijo radi sta-

bilizacije dinarja je toliko, da tuji kapital takoj po zaključitvi posojila nudi Jugoslaviji novo ugodno dolgoročno posojilo za graditev važnih železniških prog od Splita do važnih centrov v notranjosti Jugoslavije, za betoniranje raznih cest med velikimi mesti itd.

»Narodni list« pravijo med drugim: Da je bilo posojilo zaključeno v času, ko vlada na svetovnem trgu največja depresija, pomeni velik uspeh Jugoslavije. To je dokaz, da je kreditna sposobnost ter finančna in gospodarska stabilnost Jugoslavije na mednarodnem finančnem trgu mnogo večja nego mnogih drugih držav.

»Česke Slovo« piše o posojilu med drugim: »Pogoji, pod katerimi je bilo posojilo zaključeno, so najboljši dokaz zaupanja v stabilnost jugoslovanskih političnih prilik, posebno pa v današnji režim, ki je dosegel velik napredek s svojim konstruktivnim delom in ki je zaključil posojilo zato, da dovrši svoj program. Uspeh je toliko značilnejši, ker je bil dosežen v času ostre kampanje protivnikov Jugoslavije, ki so delali z vsilo. Danes se more dobiti denar poceni le za kratek rok, toda dolgoročna posojila je težko doseči. Poleg francoskega kapitala sodeluje pri posojilu kapital Švedske, Holandske, Švice, Belgije, a posebno naglašamo tudi Češkoslovaške. Konzorcij čeških bank bo sodeloval pri posojilu z zneskom 100 milijonov francoskih frankov, to je 132 milijonov Kč, to se pravi z desetino skupne svote. To češkoslovaško sodelovanje, ki je v zadnjih letih edino večje češkoslovaško sodelovanje pri tujih posojilih, povdarimo tem rajši, ker je baš Češkoslovaška zahtevala, da češkoslovaške banke nalagajo svoj kapital v zavezniške države. Zdej je bilo to realizirano pod pogoji, s katerimi je Jugoslavija lahko zadovoljna. Iz borznih krogov smo izvedeli, da bo posojilo kotiralo tudi na praški borzi. To bo dalo možnost, da se udomači tudi med meščanstvom.

Veliko zaupanje inozemstva v Jugoslavijo

Praga, 12. maja. v. Pod naslovom »Napredujoča konsolidacija« je tukajšnji list »Prager Presse« objavil na uvodnem mestu dopis iz Beograda o notranje-političnih uspehih, ki jih je sedanja vlada v Jugoslaviji dosegla v zadnjem času.

Člankar navaja med temi notranje političnimi uspehi kraljevske vlade zborovanje kmetov iz Šumadije v Veliki Plani, na katerem se je vse poljedelstvo Šumadije z navdušenjem poklonilo kralju in se izreklo za sedanjo vlado. Nič manj važna ni izjava o svoji lojalnosti, pravi dalje člankar, ki so jo pred kratkim objavili voditelji bivše samostojne demokratske stranke. Med temi manifestacijami pa je vsekakor zelo pomembna manifestacija madjarske manjšine v Jugoslaviji. Dr. Szanto, organizator jugoslovanskih Madjarov, je na nekem zborovanju med drugim dejal:

»S takim svojim postopanjem dokazujejo madjarske narodne manjšine, da so svoje usode tesno zvezale z usodo svoje jugoslo-

vanske domovine, da prav dobro vedo, da ne morejo ničesar več pričakovati z one strani meja, da se zavedajo, da zavisi od napredka in konsolidacije Jugoslavije tudi njihova boljša in srečnejša bodočnost.«

Pa tudi v Hrvatski so pričeli nekdanji sotrudniki pokojnega Radića zbirati zdrave kmetijske elemente za novo gibanje in kočno se je organizirala tudi jugoslovanska misleča mladina v južni Srbiji.

Posebno značilno pa je pri vsem tem, pravi člankar, da se današnji režim v Jugoslaviji po teh izrazih zaupanja ne da zavesti v brezdelje in da še vse bolj ekspeditivno opravlja državne posle. Med temi je treba omeniti novi državni proračun za leto 1931-32 in uradniški zakon.

Novi proračun se le malo razlikuje od lanskega, ker sloni na isti politiki in se letošnje gospodarske zahteve države ne razlikujejo mnogo od lanskih. Člankar v svojih nadaljnjih vrsticah podaja in razlaga važnejše podatke o proračunu samem. O uradniškem zakonu pa pravi med drugim:

»Znano je, da so v drugih državah spričo padanja cen življenskih potrebščin znižali dohodke državnih uradnikov. Jugoslovanska vlada ni krenila po tej poti, marveč je z novim uradniškim zakonom določila, da uradniki, ki si pridobijo pravico do povvišanja plač, prejmejo povišane plače šele leto dni nato.«

Finančno ministrstvo je postavilo temelje zemljiškega davka, določilo trošarino, olajšalo uvoz raznih poljedelstvu potrebnih proizvodov in sedaj skuša v zvezi z ostalimi evropskimi agrarnimi državami in s primernimi carinskimi ukrepi pomagati jugoslovanskemu kmetu pri prodaji žita v inozemstvu. Člankar zaključuje:

»Ker se v vsem delovanju jugoslovanske vlade odraža konsekvantna linija, pesimizem ni na mestu, čeprav vlada tudi v Jugoslaviji gospodarska kriza, ki pa je le del svetovne krize. In ni dvoma, da je Jugoslavija na najboljši poti h konsolidaciji.

Vrhunec krize je premagan

Osijek, 12. maja. I. Predsednik Zbornice za TOI Robert Wlicheim je dal o posojilu za stabilizacijo dinarja, katero je sklenil finančni minister dr. Švrliuga v Parizu, daljšo izjavo. Naglasil je, da je zunanje posojilo rezultat zelo uspešne politike, ki jo je inauguriral Nj. Vel. kralj z manifestom z dne 6. januarja in z ukazom z dne 3. okt. S tem, da smo dosegli posojilo, smo preboleli višek gospodarske krize v državi. Posojilo je zelo povoljno, posebno še zaradi tega, ker določa, da je mogoče konvertirati obveznice v petih letih. Jugoslovansko gospodarstvo je lahko zadovoljno in hvaležno vladi, da je dosegla tako povoljno posojilo. Za naše gospodarstvo je posojilo posebne važnosti, ker je z njim izpričano zaupanje inozemstva napram nam. S tem posojilom je poleg vlade tudi vse jugoslovansko gospodarstvo doseglo zaupanje inozemstva. Da tako mislijo vsi in posebej še gospodarski krogi, priča veselo razpoloženje, s katerim so tako gospodarski krogi kot ostali državljani sprejeli vest o najetem posojilu.

Akcija za rešitev dunajskega »Kreditnega zavoda«

Vlada namerava izdati za 100 milijonov zakladnih bonov v svrhu sanacije zavoda

Dunaj, 12. maja. d. Akcija vlade, da podpre »Kreditni zvod za trgovino in industrijo«, je v finančnih in gospodarskih krogih vzbudila največje presenečenje. Splošno pa izjavljajo, da je z načinom, kakor je vlada odpravila težave banke, odstranjena vsaka nevarnost in vsak vzrok za vznemirjenje. V krogih malih varčevalcev je vest povzročila, da je bil danes ves dan pri glavnem zavodu in pri podružnicah v mestu kakor tudi na deželi velik naval vlagateljev, ki so dvigali svoj denar.

Vodstvo kreditnega zavoda je izjavilo, da je pripravljeno tudi preko normalnih blagajniških ur izplačevati vse zneske.

V parlamentu so bili danes zbrani vsi klubi, da bi zavzeli svoje stališče glede na plenarno sejo parlamenta, ki je sklicana

za jutri in na kateri bo vlada zahtevala pooblastilo, da sme izdati za 100 milijonov šilingov zakladnih listov, da podpre kreditni zavod. Upajo, da bo večina narodnega sveta, med drugimi tudi socialna demokratska opozicija, s sprejetjem pooblastilnega zakona dala vladi možnost, da tudi praktično izvede saniranje Kreditnega zavoda.

Iz Basla sta danes prispela na Dunaj dva višja uradnika banke za mednarodno izravnavo plačil, ki bosta proučila finančni položaj, kakor je nastal s to akcijo za Kreditni zavod.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 12. maja. (d) Lepo vreme bo trajalo še naprej, postalo bo še gorkeje.

Nov napredek

Komaj je bila z novim posojilom stabilizacija napovedana, že je tudi izšel zakon o stabilizaciji dinarja. S tem je dosežen nov in velik napredek naše države, ki je tem pomembnejši, ker je bil dosežen v času splošne gospodarske krize. V tem je pač najsilnejši dokaz, na kako granitno trdnih tleh so temelji naše države in kako nujno potreben je bil njen nastanek.

Prav isto pa potrjuje tudi vsa zgodovina mlade Jugoslavije, ki je kljub vsem oviram in zaprekam vedno krepko napredovala in naravnost skokoma, ko je izginila z nje nega horizonta ona usodna temna točka, ki je tako silno ovirala ves notranji razvoj — ko je padlo pretirano in skoraj le še sebi služeče strankarstvo.

Da se prav vidi ves napredek, ki je bil dosežen v kratkih letih svobode, treba pogledati le nazaj, v prve dni naše zedinjene države. Povsodi sicer velikomno navdušenje, toda skoraj povsodi je bilo to navdušenje tudi brez smeri, brez prave vsebine in bolj podobno sentimentalnemu vznemirjenju, ko pa resnemu stremeljenju. Državno življenje je bilo v tistih časih še v povojih in povsodi je bilo treba organizacijo državnega aparata šele izvesti. Zlasti v prestolnici pa je manjkalo vsega in bila so resorna ministrstva, ki so si morala šele iskati svoje pohoštvo in svoje pisarniške potrebščine. Vsa prestolnica pa je bila tedaj še kup razvalin, velik del države opustošen in razdejan, prebivalstvo v njem decimirano, država sama pa še brez gotovih mej. A težko še ni bilo konec.

Brez prave priprave smo se našli nakrat v skupnem delu ljudje, ki se niso poznali. Vrh vsega je različna tradicija, različnost v veri in mišljenju še poostriala težave novega stanja. In ne na zadnje je treba omeniti tudi vso takratno povojno psihozo ljudstva, ki je kar silila korupcijo na dan, da je postala ta že nadmočna in da ni bilo nobene stvari dovršiti tako, kakor bi bilo želeli. Kar je sploh bilo mogoče težav, vseh je bilo takrat treba premagati in že so govorili pesimisti, da se bo zgodil čudež, če se bo to posrečilo.

In vendar se je! Jugoslovanski patriotizem je bil vedno živ in vedno delaven in ni bilo težave, ki bi ga mogla preplašiti. Struktura jugoslovanskega narodnega gospodarstva je bila tako zdrava, da se je morala pričeti obnova vsega našega gospodarstva. Jugoslovanska kultura pa je imela že od preje toliko neizbrisanih potenc, ki se zaradi tuje nadvlade niso mogle razviti, da je bil tudi jugoslovanski kulturni napredek zagotovljen. Povsodi so bile same težave, povsodi so se godile napačne stvari, ali šlo je, ker je moralo iti, ker so bili temelji na zdravi in trdi podlagi, ker je bilo telo zdravo, mlado in krepko.

Zlahka seveda ni šlo, ali zato tem gotoveje in skoraj je bila Jugoslavija ena tistih redkih novih držav, ki se je rešila iz inflacije brez tuje pomoči. Nobene tuje kontrole ni bilo treba prenašati Jugoslaviji, da je rešila svojo valuto in vpustila svoje gospodarstvo in že takrat je spoznal svet, da je Jugoslavija gospodarsko zdrava tvorba. Še pa je dvomil o njenem zdravem političnem jedru, ker se je strankarstvo razvilo tako bohotno, da je bila državna misel že potisnjena v ozadije. Ali tudi ta napaka je bila odpravljena in po dolgih letih tavanja in zmot se je vrnila Jugoslavija na edino pravo politiko — na jugoslovansko politiko.

In na tej politiki je danes in zato koraka od uspeha do uspeha. Eden največjih uspehov pa je bil dosežen prav sedaj s stabilizacijo dinarja. S tem je za Jugoslavijo zaključena povojna doba zmot in kolebanja, ki je usekala tako globoke rane. Z zakonsko stabilizacijo dinarja je oficijelno napovedana doba mirnega predvojnege dela in ta napoved drži, ker dejansko traja ta doba že nekaj let. Ali sedaj je tu sigurnost, da se več ne ponovi nekdanja doba kolebanja, sedaj je tu jamstvo, da se je doba splošne stabilizacije res pričela.

Velik napredek je v tem in vsak dan večji bo ta napredek, ker bo avtomatično donajal vedno nove uspehe. Zlasti pa tudi zategadelj, ker bo s stabilizacijo dinarja silno utrjena konsolidacija države morala roditi oni zdravi optimizem, ki je pogoj vsega produktivnega dela.

Iz napredka v napredek, to je zgodovina mlade Jugoslavije, iz velikega napredka v še večji napredek je zgodovina šestojanuarske Jugoslavije. Pravilnost 6. januarja je s tem v praksi dokazana, in sicer pri denarju, ki je najnatančnejše merilo. S tem pa je tudi že dan kažipot za naprej. Na temelju jugoslovanske misli dalje, po načelih 6. januarja vsi na složno delo, da bodo vsi doseženi napredki dali tem višjo množino uspeha. Po tej poti hodi vlada gen. Živkovića in zato ji sledi jugoslovanski narod, da dovrši pot svojega vstajenja do konca.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 12. maja. 1. Pri današnjem žrebanju srečk 5. razreda 21. kola državne razredne loterije so bile za nagrade po 10.000 Din izžrebane številke: 22.235, 31.597, 17.15, 50.065, 32.265, za nagrado 30.000 Din pa številka 15.644.

Francija dobi danes novega predsednika

Trije kandidati - Briand pojde v Zenevo tudi kot predsednik - Kako se vršijo predsedniške volitve

Pariz, 12. maja. d. Včerajšnji dan je prinesel razčiščenje situacije glede kandidatov za volitev francoskega predsednika republike. Poleg predsednika senata Doumerja in zunanjega ministra Brianda je zvečer oficijelno prijavil svojo kandidaturu tudi bivši kmetijski minister Hennessey. Boj pa se bo bojeval v glavnem med obema prvoimenovanima kandidatom. O izidu volilnega boja se ne da nič določnega prerokovati. Pristaši obeh kandidatov so zelo samozavestni in računajo vsak z zmago svojega kandidata. Nekateri listi, ki stoje blizu Quai d'Orsay-u, pišejo, da bo Briand, če bo izvoljen za predsednika republike, ipak odšel v Zenevo in tam pojasnil razloge, zakaj se je odločil, da sprejme predsedništvo in zapusti Zenevo. Spremljal bo v Zenevo ministrskega predsednika Lavala in državnega podtajnika v predsedstvu vlade Ponceta. Pri tujih državnikih in diplomatih bo vpeljal Lavala kot voditelja francoske delegacije pri Društvu narodov. Briand sam pa ne ostane dalj kakor 24 ur v Zenevi, kjer se bo poslovlil od svojih tovarišev v evropskem komiteju.

Predsednika francoske republike voli po ustavi iz leta 1875. narodna skupščina, ki se imenuje tudi visoka skupščina (la Haute Assemblée). Narodno skupščino tvorita poslanska zbornica in senat. Njen predsednik je vsakokratni predsednik senata. Po zakonu ni določeno mesto, kjer se ima sestati narodna skupščina. Običajno pa se sestane v bivši gledališki

dvorani versailleskega dvorca. Narodna skupščina se sestane praviloma vsakih 7 let, izjemoma pa, kadar gre za spremembo ustave. Za časa sedanjega predsednika Gastona Doumergue-a se je n. pr. sestala narodna skupščina leta 1926., ko je dal tedanji ministrski predsednik Poincaré odobriti po skupščini fond avtonomne amortizacijske blagajne.

Po tradiciji sklicuje poslanca in senatorje k seji narodne skupščine predsednik senata, in sicer z osebnimi dopisi.

Volivci so vsi senatorji in poslanci brez izjeme. Glede izvolitve ni nobenih prepovedi, temveč more biti izvoljen za predsednika vsak poslanec, razen državljani, ki pripadajo rodbini, ki je nekoč vladala v Franciji. Predsednik more biti tudi drugič izvoljen, vendar je to neobičajno. Takoj po otvoritvi seje se izžreba 36 skrutinatorjev. Volivci se pozivajo po abecednem redu in osebno vlagajo glasovnico v žaro pred predsedniškim stolom. Izvoljen je, kdor je dosegel absolutno večino. Če ni te dosegel noben kandidat, se mora to ponavljati tako dolgo, da se doseže absolutna večina. V resnici so bili skoraj vsi predsedniki izvoljeni takoj v prvem kolu; le v treh slučajih so bile potrebne dvakratne volitve.

Običaj je, da se izvrši glavna skušnja v senatu. To poskusno glasovanje naj omogoči levici — pri čemur je poudariti, da je pojem levice v tem slučaju znatno širši kakor v navadnem parlamentarnem življenju, da se zedini za poskusnega kandidata. Dostikrat pa je služilo to poskusno glasovanje za protinamene in tako je bil n. pr. Doumergue izvoljen proti desi-

gniranemu kandidatu Painlevéju.

V resnici se ne bi smel uporabljati izraz kandidat, ker nihče ne kandidira za predsednika republike, temveč se samo »stavi svojim prijateljem na razpolago«. To vsled tega, ker je predsednik republike po ustavi nad strankami.

Volitev predsednika ni samo dogodek v visoki politiki, temveč tudi čisto pariška zadeva. Za vstopnice na galeriji se bije oster boj. Narodna skupščina se sestaja kmalu po prvi zori. Od jutraj potuje od Pariza do Versaillesa ves Pariz. Takoj po izvolitvi se vrne novi predsednik v Pariz v Elizejsko palačo. Na potu ga spremlja eskadron republikanske garde.

Sedanji predsednik francoske republike Gaston Doumergue je bil izvoljen v l. 1924. Do tedaj je bil na predsedniškem mestu Millerand, ki je sledil v l. 1920. Poincaréju, pod katerim je Francija prestala svetovno vojno in izvajala skupno zavezniški zmago nad Nemčijo in njenimi zavezniki. Millerand torej ni bil predsednik polnih sedem let, temveč le štiri. Kot predsednik je aktivno posegel v notranjo politiko in je bil tudi že zamislil načrt, po katerem naj bi se bila znatno ojačala oblast predsednika republike in vseh izvršilnih oblasti sploh na račun parlamenta. S to svojo politiko je izzval med poslanci velik odpor. Poslanska zbornica je reagirala s tem, da je izglasovala resolucijo, v kateri je izrazila predsedniku republike nezaupnico. Nato je Millerand odstopil in na njegovo mesto je bil izvoljen Gaston Doumergue, ki je dovršil svojo predsedniško dobo normalno in brez incidentov s parlamentom.

Proces proti zagrebškim teroristom

Zagreb, 12. maja. k. Zanimanje za proces proti morilcem Tonija Schlegla narašča med zagrebškim občinstvom z vsakim dnem, čim bolj se bliža njegov zaključek. Danes se je razprava pričela kot po navadi ob 8. uri. V sodno dvorano so pripeljali vse dosedaj zaslišane obtožence, da jih po potrebi konfrontirajo z na novo zaslišanimi.

Obtoženec Gabrijelj Kruhak je bil danes prvi zaslišan. Obtožen je, da si je leta 1929. nabavil dva revolverja z namenom, da se udeleži upora, če bi ta nastal, kakor so povedali ljudje iz njegove družbe, predvsem pa soobtoženi Horvatek. Gabrijelj Kruhak je na predsednikovo poziv pripovedoval, kako je bil 2. novembra leta 1929. aretiran, kako so tedaj varnostni organi preiskali njegovo stanovanje, kako so ga na policiji konfrontirali z njegovim bratom. Pojasnil je, da je ena izmed njegovih izjav pred oblastmi docela slična neki Horvatkovi izpovedi. Dalje je trdil, da je imel revolverja že od leta 1919 dalje in da ju je hranil kot spomin na vojno. O pismu, ki ga je pisal ženi iz zapora, je vedel, da ga bodo na policiji prebrali. Tajil je, da bi bil dal bratu revolver.

Njegov brat in soobtoženec Janko Kruhak je prav tako obtožen, da se je leta 1929. oborožil za slučaj vstaje. Danes je pri zaslišanju dejal, da je bil dve leti avstrijski vojak in da je služil kot orožar. Po poklicu je ključavničar. Imel je poklicne stike z mnogimi ljudmi v Zagrebu in izven mesta. Ker pa je imel malo dela, je poleg dela v svoji stroki popravljal tudi šivalne in pisalne stroje ter orožje. Tako je nekoč dobil kar cel zaboj samokresov, da jih popravi. Na policiji so ga po aretaciji dolgo in podrobno zasliševali.

Tretji je bil danes zaslišan obtoženec Mirko Kuhar. Na vprašanje predsednika je izjavil, da ni kriv. In v nadaljnjem je povedal, da ni bil nikoli v inozemstvu razen v vojnem času, ko so ga preko sedanje Madjarske in Avstrije poslali na italijansko fronto. Predsednik ga je tedaj opozoril, da je pri policiji priznal, da je bil na Madjarskem. Obtoženec je zavrnil, češ da je dejal to zaradi tega, da bi ga prej spravili pred sodnike.

Predsednik: »Toda vi ste pred policijo natančno opisali svoje potovanje na Madjarsko. Ali ste sami pripovedovali ali so vam stavili vprašanja?«

V odgovor na to vprašanje je prišel obtoženec pripovedovati, da je na policiji priznal, da ima na Madjarskem prijatelja, da je šefu policije povedal, da je poiskal tega svojega prijatelja in ga zaprosil, naj mu poišče službo. »On pa me je poslal na Dunaj,« je nadaljeval obtoženec. »Na vprašanje policijskega šefa, če sem se na Dunaju sestel s Perčecom, sem odgovoril: da, čeprav nisem bil na Dunaju. Šefu policije sem dejal tudi to, da mi je Perčec dal nekaj denarja.«

Po zaslišanju tretjega obtoženca je predsednik odredil kratek odmor. Po odmoru je bil zaslišan obtoženi novinar Cvetko Stahan. Obtoženec je poleg Cardašića edini, ki je svoboden. Obtožen je, da je bil v zvezi z Javorjem in Perčecom. Na vprašanje predsednika, če je kriv, je pri današnjem zaslišanju dejal, da ni zakrivil nikakega kaznivnega dejanja. Predsednik ga je opozoril, da je obtožen, da se je domeniš z Javorjem o nekem potovanju na Dunaj. Obtoženec je odgovoril, da ni o čem takem z nikomer govoril, pa tudi ne, da bi se na Dunaju sestel s Perčecom. Vse Javorjeve izjave o tem nameravanem potovanju in sestanku s Perčecom je zavrnil kot neresnične. Predsednik ga je tedaj vprašal, če so mu na policiji pokazali košček papirja, na katerem je bilo poleg drugih zapisano tudi njegovo ime, in če so mu povedali, da je tisti papirček popisal Perčec.

Obtoženec: »Da in vprašali so me, če poznam nekega profesorja Spritzerja in Spana, toda povedati jim nisem mogel ničesar, ker nisem ničesar vedel. Še leta 1927. sem se s Perčecom iz strankarsko-političnih razlogov sprl.« V nadalj-

njem je obširno pripovedoval o svojem spornem Perčecom.

Stahanov branitelj je nato predlagal, naj poverijo k razpravi kot priče o vsem, kar je bilo danes iznešeno na procesu, dr. Bazala, dr. Srkulja in dr. Miškulina. Državni tožilec se je temu predlogu uprl, češ da omenjenih prič ni treba.

Končno je bil danes zaslišan še Josip Koblehar, ki je bil že večkrat obsojen radi raznih kriminalnih prestopkov večinoma zaradi tatvin. Predsednik ga je vprašal, če je bil član stranke prava, in obtoženec je odgovoril, da je bil, a da so ga kasneje izključili. Tedaj mu je predsednik sporočil, da ima pismo, v katerem je navedeno njegovo ime. Obtoženec pa je na to zatrdil, da se pismo ne more nanašati nanj. Po še nekaterih manj važnih vprašanjih in odgovorih je predsednik zaključil zasliševanje Kobleharja in obenem današnje razpravo. Proces se bo jutri zjutraj nadaljeval.

Marinković odpotoval v Zenevo

Beograd, 12. maja. AA. S današnjim simplon orient ekspresom je ob 18. odpotoval v Zenevo minister za zunanje zadeve dr. Vojislav Marinković, da prisotuje zasledanju Sveta Društva narodov in evropskega odbora. V spremstvu g. Marinkovića se nahaja pomočnik ministra dr. Konstantin Fotić, šef odseka za Društvo narodov dr. Ivan Perne in šef kabineta Božo Kovačević.

Imenovanja

Beograd, 12. maja. AA. S sklepom ministra za pravosodje je postavljena za pisarniško uradnico 10. skupine pri višjem deželnom sodišču v Ljubljani Terezija Kare, prestavljen pa je pisarniški oficijal 8. skupine pri višjem deželnom sodišču Anton Cerček k deželnomu sodišču v Ljubljani, pisarniški uradnik 10. skupine Josip Sevar od sreskega sodišča v Kočevju k sreskemu sodišču v Novem mestu.

Sovjeti prodajajo dragocene umetnine

Berlin, 12. maja. AA. Danes se je pričela na nalog sovjetskih oblasti prodaja znamenite zbirke umetnin, ki so last Stroganova. Prvi dan so prodali dve Van-Dyckovi sliki. Nekatere slike so prodali za zelo visoke cene. Neko Rembrandtovo podobo so prodali za 210.000 mark.

Prepoved prenašanja filmov v vlakih

Beograd, 12. maja. AA. Generalna direkcija državnih železnic je najstrožje prepovedala prenašanje filmov v ročni prtljagi na poštinskih vlakih.

Strašna nesreča jugoslovanske družine v Franciji

Pariz, 12. maja. AA. Poročajo iz Reimsa: Nekaj jugoslovanske poljedelske rodbine, ki je v bližini Reimsa delala na polju, je naletela na granato še iz vojnih časov. Granata je eksplozirala in ubila tri člane rodbine, štiri pa hudo ranila.

Strelna udarila v cerkev med službo božjo

Napulj, 12. maja. AA. V Castellamaru pri Napulju je strelna udarila med službo božjo v katedralo. Nastala je velika panika in so ljudje v strahu pobegnili iz cerkve. Pri tem so ranili dve osebi.

Najhitrejša ladja

Pariz, 12. maja. AA. Francoski torpedni rušilec »Gerfaul«, ki so ga zgradili v Nantesu, ima hitrost 42,8 vozlov (okoli 79 km) na uro in je najhitrejša ladja sveta.

Šah

Prva partija remis

v matchu med mojstrom Spielmannom in Pircem — Pirc je zadovoljen

Včeraj točno ob 16. se je ob navzočnosti dr. Egona Stareta pričel v kazinski dvorani match med dunajskim veleojstvom Rudolfom Spielmannom in Vasjo Pircem iz Maribora. V programu imata 10 partij. Igrata v tempu 15 potez na uro. Za prvo partijo je odločil žreb bele Spielmannu. Vodstvo prve partije je prevzel g. Pfeifer. Takoj, ko je dr. Stare dal znamenje za začetek, je otvoril Spielmann z e2—e4, kajti njemu leži najbolj klasične otvoritve. Pirc je kot črni izbral »Šcilljansko obrambo«. Kmalu po prvih potezih je Spielmann krenil iz običajne teoretske poti, iz česar se da sklepati, da se je za match dobro pripravil. Pirc je kljub neobičajnemu manevru Spielmannu mirno nadaljeval z razvojem svojih figur. Kmalu se je pokazalo, da stremi Spielmann po odločitvi na kraljevem krilu, nakar je začel napadati Pirc na damskem krilu! Bistvenih sprememb do 17. poteza pa vendar ni bilo. Tu pa je izločil Spielmann črno kmeto v sredini, toda pri tem je dobil Pirc svobodnejšo igro. V tem stadiju je bilo skoro treba dati prednost Pirčevi poziciji, ker je imel zelo aktivne figure. Spielmann je brez dvoma to čutil in je igral na izmenjavo. Ker se je bližala časovna kontrola, je Pirc pač moral tudi sam igrati na poenostavitve, ker ni imel dosti časa na razpolago. Po izmenjavi stolpc je sledila še izmenjava dam, tako da je prejel živahna partija postala mrtvejša, kajti na deski so ostale samo še lažje figure. Po 30. potezi sta že kuvertirala pozicijo za prekinitev, ko je ponudil Pirc remis. Ker je Spielmann porudbo sprejel, je s tem partija končana. Pirc je z izidom zadovoljen, zlasti ker je igral s črni. V Celju bo imel Pirc bele.

Beli: Spielmann:	Črni Pirc:
1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. d2—d4	e5×d4
4. Sf3×d4	Sg8—f6
5. Sb1—c3	d7—d6
6. Sd4—e2	e7—e6
7. Se2—f4	a7—a6
8. Lf1—e2	b7—b5
9. a2—a3	Lf8—e7
10. 0—0	0—0
11. Le1—e3	Le8—b7
12. f2—f3	Dd8—c7
13. Dd1—e1	Ta8—d8
14. Ta1—d1	Se6—e5
15. Kg1—h1	Se5—c4
16. Le3—c1	d6—d5
17. e4×d5	e6×d5
18. Le2—d3	Tf8—e8
19. De1—g3	Dd8—c7
20. Th1—e1	Le7—f8
21. Dg3—h4	h7—h6
22. Sf4—h5	Sf6×h5
23. Dh4×h5	Te8×e1
24. Td1×e1	Td8—e8
25. Te1—e2	Te8×e2
26. Sc3×e2	Dd8—d6
27. Dh5—h4	Lf8—e7
28. Dh4—g3	De7×g3
29. b2×g3	Le7—e5
30. a2—a3	Lb7—c8

Remis.

Beli: 2 uri 3 min. Črni: 1 ura 57 min.

SIMULTANKA G. SPIELMANNA

Dravi ob 20. bo odigral g. Spielmann še simultanko. Prijavilo se je tudi že dovolj igralcev. Opozorjamo na to, da je treba prinesiti šahovnice po možnosti s seboj. Simultanko bo otvoril dr. Egon Stare, vodstvo pa bo prevzel dr. Milan Vidmar.

Prva banovinska vinska razstava v Mariboru

Obisk iz Maribora in od drugod — življenje na razstavi — Zaključitev

Maribor, 12. maja.

Prva banovinska vinska razstava, ki je bila v nedeljo otvorjena v prostorih tukajšnje pivovarne »Union« na Aleksandrovi cesti, je v vsakem oziru dobro uspela. Računa se, da jo je obiskalo preko 6000 ljudi. Posebno v ponedeljek je bil obisk zelo velik. Dočim so v nedeljo bili na razstavi večinoma samo Mariborčani, okoličani in delegati Vinarskega društva in kongresa vinogradnikov, so si jo v ponedeljek ogledali tudi številni gostilničarji iz vse Slovenije. Razen tega je bil včeraj in danes tudi velik obisk tujcev iz ostalih banovin naše države in tudi iz Avstrije. Dospeli so tako gostilničarji kakor vinski trgovci in vinogradniki.

Kupčije so se sklepale posebno včeraj in danes. Prodanega je bilo več sto hektolitrov raznega vina iz vse banovine in nekaj tudi za izvoz. Tako je tedaj razstava v sedanji težki krizi tudi gmočno še precej dobro uspela in lepo izpričala svojo potrebnost in umestnost. Nudila

je pa tudi prvič priliko spoznati naenkrat vsa slovenska vina.

Aranžma razstave je bil zelo posrečen, dobro pa so bile organizirane tudi točilnice na galerijah in balkonih z raznimi vinskimi in jestvinskimi paviljoni, kjer se je udeleževala zares požrtovalno ga. Rapocheva, ravnateljica deklškega zavoda »Vesna« s svojimi gojenkami. Tu je bilo vse tri dni zelo živo. Obisk je bil vedno dober in še znatno večji kakor na razstavi sami. Zbirali so se krog paviljonov in miz poleg Mariborčanov številni štajerski in kranjski vinogradniki, gostilničarji itd., pa tudi obiskovalci iz Hrvaške, Srbije, Avstrije in od drugod.

Razstava, za katero si je pridobil največ zaslug minister v p. in član Višjega zakonodajnega sveta g. prof. Ivan Vesjenjak, je v polni meri pokazala, da je Maribor najprikladnejši za take prireditve. Danes zvečer se je po programu zatvorila, dočim se je življenje v točilnicah zaključilo šele ob 22. uri.

Deputacija trboveljskih rudarjev pri g. banu

Ljubljana, 12. maja.

Danes ob 11. je sprejel ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušić deputacijo naših narodnih rudarjev iz Trbovelj. Deputacijo, ki jo je vodil načelnik izvršnega odbora Narodne strok. zveze tov. Rudolf Juvan, so tvorili predsednik trb. podružnice NSZ tov. Miha Koren in člani odbora tov. Skrinjar, Jamšek in Grabner. Gospod ban je deputacijo nar. rudarjev ljubezno sprejel ter pazno poslušal poročilo predsednika tov. Korena, ki je gospoda bana temeljito in izčrpno informiral o težkem stanju, v katerem se nahaja prebivalstvo, osobito pa delavstvo v rudarskih revirjih. Predložil je gospodu banu stremiljenje Narodne strokovne zveze, da se doseže za rudarje vsaj omiljenje težkega položaja. Prav posebno pa je naglašal dejstvo, da je NSZ že danes najjačša strokovna organizacija v rudarskih revirjih Dravske banovine, ki bo zastavila vse svoje sile, da se ne le na socialnem, marveč tudi na kulturnem, predvsem pa na gospodarskem polju v najširšem obsegu razmahne med rudarskim delavstvom. Deputacija je prosila gospoda bana za pomoč, da bo imela narodna socialna kulturna in gospodarska akcija NSZ med našim delovnim narodom popoln uspeh.

Gospod ban se je živo zanimal za težnje naših rudarjev. V svojem odgovoru je gospod ban naglašal, da z zadovoljstvom pozdravlja prizadevanje NSZ, da se rud. delavstvu pomaga. Socialnost se najbolje izraža v dejanjih in bratski vzajemnosti nas vseh, ki smo vsi sinovi ene matere, naše velike Jugoslavije. Zaupajmo v našo bodočnost, kajti naš vzvišeni vladar Nj. Vel. kralj je s svojim modrim ukrepom od 6. januarja 1929 onemogočil škodljive in narod razkrajajoče borbe med brati.

Zato gospod ban pozdravlja socialno, kulturno in gospodarsko akcijo med rudarskim delavstvom ter je obljubil vso podporo, ki jo bo v mejah možnosti mogel nuditi težko prizadetim rudarjem.

Naši rudarji so bili nad globokim socialnim žuljenjem g. bana naravnost vzhiceni ter so spoznali, da je pravi sin svojega naroda.

Bohinjsko pismo

Kakor se čuje, se namerava graditi nova cesta od Boh. Bele čez Kopravnik na Jereko. V načrtu je bila namesto ceste vzpenjača na Pokljunko. Vozila bi iz Zake na Bledu na Kokošino na Pokljuki, kjer je idealna razgledna točka, morda najlepša v poključki okolici. Vendar če premislimo, da vzpenjača ne bo nudila nobenih koristi gorskim vasem, je graditev ceste mnogo večjega pomena. Nova cesta bi peljala od Bohinjske Bele čez Gorjuše in Kopravnik na Jereko, kjer bi se združila s cesto, ki

pelje na Srednjo vas, oziroma na Bistrico. Na Kopravniku bi se odcepila druga na Mrzli studenec — Rudno polje — Praprotnico in od tam na Staro Fužino. S tem bi Bohinj jako veliko pridobil, ker bi bila zadnja vas temeljito zvezana po prometnih črtah z večjimi kraji. Zraven tega bi graditev ceste nudila domačinom potrebnega zasluga, ki ga primanjkuje tudi v Bohinju.

Sokolsko društvo Kopravnik je priredilo v nedeljo dopoldne javno predavanje o sokolstvu. Predaval je br. M. Sušnik. Udeležba je bila jako lepa. Poleg članov društva se je udeležilo predavanja mnogo ostalega občinstva. Popoldne je društvo priredilo igro, ki je tudi lepo uspela.

V Srednji vasi ima pripravljani odbor za ustanovitev sokolskega društva vpisanih že nad 50 članov. Še ta mesec se bo vršil ustanovni občni zbor.

Zborovanje radovljiškega učiteljskega društva

Jesenice, 11. maja. V navzočnosti ogromne večine članstva se je vršilo v soboto 9. maja na Jesenicah v risalnici osnovne šole zborovanje radovljiškega učiteljskega društva. Predsednik in upravitelj osnovne šole na Breznici gospod Egidij Šifrar je uvodoma pozdravil vse navzoče tovariše in tovarišice ter takoj prešel na preda in ne rešena odprta vprašanja novega uradniškega zakona.

Tajnik tov. Skender je prečital predloge UJU, katere namerava poslati UJU na odločujoča mesta v Beograd, zaradi končne ureditve napredovanja vsega učiteljstva. Zelja vsega učiteljstva je bila, da bi doba napredovanja ostala popolnoma neizpremenjena ter da bi priklade povišice avtomatično kakor do sedaj brez sistemizacije učiteljskih mest, kar ni možno napraviti pod nobenim pogojem. K tem poročilu so bili stavljeni še razni predlogi. Lelo-višča in zdravilišča, kakor n. pr. Bled, naj bi se stavila v prvi draginjski razred. Občine naj po možnosti čim prej zidajo naturalna učiteljska stanovanja, ki pa naj bodo brezplačna, kot minimalna nagrada za izvenšolsko delo podelskega učiteljstva. Dokler p ni to vprašanje definitivno rešeno od ministrstva prosvete, naj plačuje stanarino učiteljem kakor tudi poročenim učiteljicami z upravitelji banovina ali država.

Predsednik Šifrar je poročal o dalekosežnem pomenu nad vse aktualne statistike izvenšolskega dela učiteljstva. Uslužbeni list bo v kratkem dobil novo polo, kjer se bodo upisovali najrazličnejši podatki izvenšolskega dela, zato je potrebno, da izpolni učiteljstvo čim prej dobljene obrazce. Prečital je tudi sresko statistiko učiteljskega delovanja.

Tov. tajnik je prečital poročilo UJU radi zadeve in naklade Učiteljskega Tovarša in Prosvete. Osvojil se je predlog tov. Baeblerja, da ostane Tovarš popolnoma neokrnjen, Prosveta se naj pa izdaja v tem obsegu kakor do sedaj. Predsednik je apeliral na članstvo, naj bi sleherni pristopil k bolniškemu zavarovanju, —

šo podporo. Ako smem to?

»Ali imate razloge, iz katerih se da sklepati, da vam delica vrača ljubezen?« je vprašal Farnmor. Valdor se je obotavljal.

»Razloge? Ne! Toda domnevam, da mi je gospodična pl. Wochslova bolj naklonjena kakor drugim — danes pa se mi je skoraj zdelo — kakor da —.

»Tudi meni se zdi, da imate prav,« ga je prekinil grajski gostitelj z bolestno iskrenostjo. »Mislim, da vas Lucilia ljubi.«

Ta odgovor je zvenel hladno, toda Valdorjevo obličje je zažarelo v novem upanju.

»Hvala Bogu! In ko se vrnem, mi boste zaupali svoj dragoceni zaklad, mylord?«

»Ne bom se upiral nobeni sreči, ki jo utegne osrečiti.«

Farnmor je stal tam nepremično z obličjem v senci in s povešenimi očmi. Njegov pogled je obstal na vodnih lilijah, s katerimi so se ravnokar poigravali Lucilijini nežni prsti. Nihče ni mogel iz njegovih potez brati, kaj se je godilo v njegovi notranjosti. Bil je zatopljen v misel, toda nihče ne bi mogel reči, da so njegove misli bolestne. Nenadoma je dvignil glavo ter nadaljeval z jasnim, mirnim glasom:

»Preden vam obljubim, kar ste me prosili, mi morate vi nekaj obljubiti. Jeli vaša ljubezen do Lucilie čista in prava?«

»Kličem Boga za pričo, da je!«

Končno so se volili delegati za drž. skupščino. Za prvega delegata je bil izvoljen z ogromno večino glasov tov. Baebler, upravitelj v Radovljici. Za namestnika pa tov. Blažič in Hafnar Kristina. Za poverjenika Slovenske šolske matice je bil imenovan tov. Pibrovce, šolski upravitelj na Jesenicah. Pri slučajnostih se je določilo, da se bo vršilo prihodnje zborovanje 7. junija v Kranjski gori. Društvo bo naprosilo in povabilo univerzitetnega profesorja g. dr. Ozvalda, da bo skušal predavati učiteljstvu o novi in stari šoli ter g. župnika Finžgarja, ki bi predaval o gorenjskem kmetu.

Pismo iz Vač

V zadnjem času se pri nas dela na to, da dobimo telefonsko zvezo z Litiijo. Pred leti so se že Vačani zanimali za to zvezo, zdaj pa je vse zopet zaspalo. Nekateri so proti zvezi, češ da bodo imeli korist od nje samo gospodarski krogi, kar pa ne drži, ker bi bila zveza prav vsem v korist, n. pr. ob nesrečah, v bolezni itd., ko je potrebna nujna zdravniška pomoč, katero morajo sedaj Vačani poklicati iz pol-drugo uro oddaljene Litije.

Tudi vodovod bi bil Vačam zelo potreben, ker jim sedanji vodnjak več ne zadošča. Sedem bi se obremenili izdatki za ti dve javni napravi, toda za vsako pridobitev je treba žrtvovati. Merodajni činitelji naj bi po napravi telefona in vodovoda premislili in potrebno ukrenili.

Naše društveno delovanje je precej živahno. Katoliško prosvetno društvo si bo preuredilo neko hišo bivše hranilnice v Prosvetni dom. Živahno delujejo tudi sadjarji v svoji pred letom dni ustanovljeni podružnici. Zeleti bi bilo, da pristopijo v društvo še vsi nevlanjeni sadjarji. Kmetijska podružnica zadnja leta ni preveč delavna. Čebelarstvo je zadnja leta v Vačah in okolici zelo napredovalo. Premalo se pa čebelarji zanimajo za svojo strokovno izobrazbo. Vaški čebelarji naj bi ustanovili svojo podružnico, saj nas je okoli 40 v vaški fari. K. J.

Gradbena sezona Skolje Loke v polnem razmahu

Skofja Loka, 9. maja.

S toplimi pomladnimi dnevi se je pričela gradbena sezona v Skofji Loki, kakor tudi v njeni neposredni okolici na celi črti uveljavljati. Že po dosedanjih predpripravih, dovažanju materiala in prireditih delih lahko presodimo, katere nove stavbe škofjeljski okoliš dobi. Z velikimi gradnjami štirih novih objektov za skladišča, hleve in zaloge je pričelo vojaško poveljstvo poleg sedanje vojašnice. Istočasno se bo napravila od garnizije v Soro kanalizacija in so dela že razpisana. Hiša čevljarkega mojstra Ivana Bohine je pod streho; prav tako tudi lepa enonadstropna stavba čevljarja Franca Robleka. Delavci so sedaj zaposleni z ometavanjem in notranjo dovršitvijo. Na istem terenu pod Kamenitnikom si postavijo hiše uslužbenec elektrarne Krmelj Janez, urar Matweber Gabrijel, brivski mojster Oblak Valentin in fotograf Blaznik Avgust. Novi stanovanjski koloniji je zagotovljena elektrika, vodovod in pozneje kanalizacija. V istem območju preureja svet pek Viktor Žužek, ki je svoji parceli oskrbel lepo cementno ograjo. Na Štemarjih gradi moderno trgovsko hišo s stanovanjskimi prostori gospa Angela Zihlerova, trgovka v Kapuinskem predmestju. Postavlja domačin, stavbenik Anton Ogrin. V Novem predmestju, vrhu preferencarskih stopnic si postavi stanovanjsko hišo Angela Skrljeva. Svoj dom si postavlja tudi lovec Widervol Janez v Vincarjih. Na Spodnjem trgu je porušil do tal staro stavbo mesar Hafner Matjež, ki gradi na prostoru sodobno stanovanjsko hišo z obratnimi lokali v pritličju. Enako delo se opravlja v Nunski ulici, kjer je manufakturni Rafael Thaler staro zgradbo do kraja podrli in si gradi novo stavbo s trgovskimi prostori in stanovanji. V Karlovski ulici je popolnoma prenovljena hiša mlinarja Ivana Porenice. Vstavili so se hiši novi stropi, okna in vrata. Ob Selščici adaptirata gospodarske pritlikline mizar Jamnik Jožef in mlinar Košir Josip. Gostilničarka Ivana Guzeljava postavi v Kap. predmestju lopo za prodajanje šolskih potrebščin. Živahno dovršujejo zgradbe t. j. osnovne in meštanske šole. Speljavajo elektriko in centralno kurjavo. Vse navedene stavbe v območju mestne občine bodo postavljene in do malega tudi izdelane letos. — Z enako pridnostjo gradi okolica. Na Suhi si postavila stanovanjski hiši Janez Ravnihar in tesar Bozovičar Anton. Na Plevni nastaja novo gostilniško

poslopje Lovrenca Hafnerja, sedaj gostilničarja pri Otu. V Starem dvoru gradita vzajemno Franc in Andrej Stanovnik; v Stari Loki, tik Strahlovega gradu pa so si zgradili domove čevljar Humer Franc, zidar Bertič Janez in Kovač Kalan Valentin, ki si je oskrbel tudi pravno delavnico. Lepo stanovanjsko hišo z obratnimi prostori za pekarijo si je postavila na Trati Trojar Nežka, sedaj gostilničarka.

Ljudje tudi hite, da dado starih stavbam prijetnejše lice. Pobeljeni sta hiši Josipa Hafnerja v Skofji Loki in Alojzija Jakliča v predmestju. Naj ob tej priliki opozorimo na potrebo prenovitve skladišča pivovarne Union. Poslopje s toliko zanemarjenostjo pač ni v skladu z okolico.

Rajhenburg

Cerkveni koncert. V nedeljo 10. t. m. je priredilo Cecilijino društvo za stolno župnijo v Mariboru v Rajhenburgu cerkveni koncert, ki se je vršil v rajhenburški baziliki. Koncert je vodil dirigent g. Janez Ev. Gasparič z veliko požrtovalnostjo. Priznati moramo, da je partituro docela dorastel. Da je koncert tako sijajno uspel, gre zasluga stolnemu cerkvenemu zboru, godalnemu orkestru in baritonistu g. Franu Neraliču. Pesmi so bile vse dobro zapete, a prednjači njim krasni Neraličev solo Canieeve »Ave Maria«. Obisk je bil zelo slab, bilo je okrog 150 ljudi. Izostala je vsa trška inteligenca. Čeprav v skromnem, vendar v častnem številu so bili zastopani okoliški kraji.

Prireditve sokolske mladine. Sokolska mladina v Rajhenburgu priredi v nedeljo 17. t. m. ob pol 4. uri popoldan v Sokolskem domu Ribičičev dvodejanko »Skratic«. Na sporedu je tudi nastop naraščajnikov in razne deklamacije. Vabljeni!

Ponovna licitacija. V nedeljo 18. marca se bo vršila v pisarni rajhenburške občine ponovna licitacija za prevoz pošte na progi Rajhenburg pošta — Rajhenburg železniška postaja — Koprivnica pri Rajhenburgu.

Radio

Ljubljana, sreda 13. maja. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 18.00 Radio-orkester. 19.00 Ivan Zorc bere iz svoje povesti »Beli menih«. 19.30 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. 20.00 Koroški večer, prenos iz Delavske zbornice. 22.00 Casovna napoved in poročila.

Ljubljana, četrtek, 14. maja. 9.00 Ing. Zupančič: O vinogradništvu. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, p. dr. R. Tominec. 10.20 Ferdo Jelenc: Moderno knjigovodstvo za hotelirje. 11.00 Radio orkester. 12.00 Cas, dnevne vesti, plošče (ruska glasba). 12.30 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 16.00 Koncert šramel kvarteta, Slovenske narodne pesmi. 17.00 Ogrinci: V Ljubljano je dajmo (Ljudski oder). 22.00 Prenos iz ljubljanske opere R. Korzakov »Sneguročka«. 22.30 Poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 13. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Otroška ura. 18.00 Plošče za otroke. 18.30 Novice. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Praga: Simfonični koncert. 22.00 Novice. 22.10 Zvočni film.

Zagreb, četrtek, 14. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Balalajke koncert. 18.30 Novice. 19.20 Predavanje o svinjereji. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Ljubljana (opera).

Beograd, sreda, 13. maja. 10.00 Soljski radio. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne s kitaro. 17.30 Koncert radio orkestra. 19.30 Predavanje. 20.00 Glasbene uganke II. 20.30 Melodrama. 21.00 Narodne melodije. 21.45 Novice. 22.05 Violinski koncert (Jure Kramer iz Subotice).

Beograd, četrtek, 14. maja. 10.00 Prenos iz katoliške cerkve. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 14.00 Srednješolski radio. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne z dudo. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Popoldanski koncert. 19.00 Francoščina. 19.30 Zdravstvo. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere iz Ljubljane. 21.30 Novice; po prenosu plesna glasba in plošče.

Praga, sreda, 13. maja. 12.25 Bratislava. 16.05 Plošče. 16.30 Brno. 17.40 Zrakoplov brez motorjev. 19.05 Saksofon. 19.20 Brno.

Praga, četrtek, 14. maja. 11.00 Ljudski orkester. 12.05 Moravska Ostrava. 16.00 Vojaški orkester. 19.00 Koncert. 19.30 Brno. 20.30 Pesmi. 21.00 Veliki simfonični orkester. 22.30 Prenos iz kina.

Cuida:

Farnmor

Roman

70

»Ta lepi govor bi morali njej govoriti. Gotovo sem prej motil nežni prizor?« je prekinil Farnmor hladno in posmehljivo strastni izliv viteškega legitimista.

Valdor je preslišal podsmev zaradi vsebine Farnmorovih besed.

»Ali mislite resno, Farnmor? Ali jo smem vprašati? Zal, da je tako pozno, gotovo je šla k počitku. Sam Bog ve, kako težko mi je oditi brez slovesa. Toda moram. Gre za mojo čast.«

Farnmor ni nič odgovoril, ampak pozvonil.

»Dajte napreči najhitreje konje in poglejte poprej v salon, če je gospodična pl. Wochsal še tam.«

Sluga se je vrnil čez nekaj hipov.

»Gospodična pl. Wochsal je odšla že v svoje sobe.«

»Vidite, da je prepozno,« je rekel kratko, ko sta bila sama. S temi besedami je neusmiljeno zatrl veselo upanje svojega prijatelja. Valdor je prebledel in z opotekajočim se korakom stopil iz toplice. Nenadoma se je vrnil k Farnmoru, ki je nepremično stal pri palmah, opirajoč se z roko na marmornati bazen.

»Tedaj se moram zanesti na vaše prijateljstvo in va-

»In tako močna, da bi se zaradi nje odrekli svojim političnim idealom? Ali mi morete obljubiti, da se ne boste spuščali v nobene politične spletke? Pač boste razumeli, da ne morem poveriti svoje varovanje človeku, ki utegne končati kot zarotnik ali veleizdajalec.«

Valdor se je nekaj hipov obotavljal; politično stremiljenje mu je bil do zdaj edini smoter življenja. Potreboval je velikega samozatajevanja, da se mu odreče. In vendar se je po kratkem premisleku za to odločil.

»Prisegam vam, da se odpovem politiki,« je rekel, »zdaj pa, Farnmor, vas prosim, da mi zastavite svojo besedo, da boste čuvali sami nad njo, o kateri mislite, da me ljubi.«

»Dajem vam besedo.«

Njegov odgovor je bil miren in brezstrasten; ni bil ne protiven ne posebno prijateljski; bil je pač pristanek moza, ki prevzema nase dolžnost. Vendar pa je v teh besedah zvenel izraz zvestobe do dane besede. Ta izraz je Valdor razumel in hvaležno je podal prijatelju roko. Bil je silno ganjen.

»Prav prisrčna hvala!« je rekel. »Olajšali ste mi dušo, ker vem, da se morem zanesti na vašo čast. V kratkem se vrnem, da sprejemem iz vaših rok Lucilio.«

Govoril je z zanosnim, srečnim glasom. Senca patnega lista je zakrivala obličje njegovega gostitelja, sicer bi bil videl, kako so se mu oči zlovesče zablistale.

Pravica na trgu

Ljubljana, 12. maja.

Na ljubljanskem trgu se je že zdavnaj spet razmahnilo tisto veselo, živahno vrvenje, kakršno se razvname vsako pomlad, gospodinjice so se pri obedih nehale opravičevati, da se na trgu še nič ne dobi in da človek ne ve, kaj bi postavil na mizo, in strašniki na mestnih mejah imajo v jutranjih urah polne roke opravkov in polne glave računov, ko kmetičam in kmečkimi dekletom jemljejo od vozčikov in košar — po tistem starem, neumrljivem pravilu: dajte cesarju, kar je cesarjevega. Trg v Ljubljani vrši v zgodovini našega naroda čisto svojevrstno, pa zelo važno nalogo; to je eden stalnih najintimnejših rendez-vousjev, na katerih se dan za dnem sestajata naš kmečki in naš mestni človek, ljubljanski trg je tisti kraj v deželi, na katerem se vsi živi, zdravi sokovi in vonji naše pokrajine jutro za jutrom poklanjajo dremavemu, zaprašenemu, od nure izotranemu meščanu in na katerem se jutro za jutrom preprostemu človeku z dežele predstavlja meščan z vsemi tistimi dobrimi in zlimi blaguri, s katerimi sta ga obložila civilizacija in kultura. Ljubljanski trg je v resnici tako važno tonično našega narodnega življenja, da naj bi razen tržnega nadzornika in policajca kdaj pa kdaj pogledal vanj še kakšen kulturni kronist, kakšen psiholog in vzgojitelj, kakšen profesor zemljepisja in narodni ekonom, kakšen lirski pesnik in ljudski tribun — za vsakogar bi utegnil biti ta forum našega življenja poučen in zanimiv. Toda saj vemo, kako je — kultura je kultura, učenost je učenost — samo reporter se mora zanimati za življenje.

Pa če gre takole človek ob teh veselih dopoldanskih urah čez trg, bo najbrž opazil, da kmetje s svojih polj in vasi mnoge več vozijo in nosijo mestu, kakor pa jim mesto daje nazaj. Ti ljudje, ki hodijo s svojimi košarami na trg, so skoraj sami majhni ali vsaj srednji ljudje, vse njihovo bogastvo, s katerim se zjutraj nekaj ur daleč odpravijo v mesto, največkrat ne presega cene nekaj kovačev, to so majhni, poštenji, plahi ljudje, pogostem še čisto otroci, ki tvegajo cel dan hoje in truda, da nazadnje pade par krajcarjev nanje. Človek je pa že tak — če enkrat začuti plahost in revščino pred seboj, tedaj zmirom še sam malo pritiska. In tako se na ljubljanskem trgu strašno mnogo baranta; marsikatera imenitna gospa, ki v modni trgovini brez besede poravnava, kar zneso račun, se na trgu pri salati ali pri kakšnih mizernih poljskih rožah pogaja s kmečkimi dekletom za pet in dvajset par, in bolj je otrok pred njo plah, neizkušen in šibak, neizprosnejši je njen pogum. Morda se nikjer ne zgodi toliko žalostnih krivic kakor pri teh neenakih pogajanjih na trgu; zakaj krivica se ne da vselej izmeriti s številkami, najhujša krivica je pač, majhnemu človeku prekrizati še njegov mali račun in ga opehariti še za tisto malo upanja, ki si ga je napletel v srcu.

Pa Bog ne daj, da bi s tole bežno pripombo morda hotel karakterizirati duha ljubljanskega trga — povsod se kdaj pa kdaj zgodijo tudi nerodne, nedovoljene stvari. Toda imeti te stvari pred očmi in jih po svojih močeh preganjati, je dolžnost vsakogar.

Obsojen na smrt in 182 let robije

V ponedeljek je bila razglašena obsodba razbojnika Todorja Medića. Občinstvo je z velikansko napetostjo pričakovalo obsodbo. Sodno dvorano so orožniki močno zastražili in dostop v dvorano je bil mogoč samo z vstopnicami. Medić so privedli v sodno dvorano 4 orožniki. Bil je zelo blede in prepaden. V grobnih tišini je predsednik prečital obsodbo, da je Todor Medić kriv 25 zločinov in obsojen na smrt in 182 let robije. To je najtežja obsodba ki jo je izreko kdaj šibeniško sodišče. Na smrt z obsojenjem je bil obsojen zaradi umora orožnika Marka Vesica.

Medić je poslušal čitanje in obrazložitev obtožbe smrtno blede. Predsednik je pojasnjeval obsodbo 3 ure. Državni tožilec je vložil priziv, ker Medić ni bil obsojen zaradi umora orožnika Vesica po zakonu o zaščiti države. Zagovornik dr. Subotić je pa vložil revizijo zaradi dveh prestopkov. Obsojeni Medić ni izpregovoril besede in so ga mirno odvedli iz dvorane.

Iz šibenika poročajo, da so v Kistanjih aretirali orožniki 3 seljaki in neko 18-letno dekle, ki je bila baje Medićeva ljubica. Aretranci so osumljeni, da so med Medićevim procesom pošiljali šibeniškim sodnikom grozilna pisma.

Zakaj se je usmrtila Anka Antonović

V Beogradu je še vedno predmet govoric samomor gimnazistke Anke Antonović, ki je bila izključena iz tretjega razreda gimnazije. Antonovićeva je usodnega dne sedla po kosilu za mizo in začela pisati. Napisala je več poslovnih pism in to staršem, tovarišicam in učiteljem. Pisma so po samomoru našli v njeni torbici. Ostala je doma do pol 6. ure, nato pa odšla v mesto. Materi je rekla, da mora v šolo. Po vsem sodeč se je dekle trdno odločilo za samomor. Med potjo jo je srečala neka tovarišica in jo vprašala kam hiti. Odgovorila ji je, da gre na obisk k teti. V resnici je odšla v Topčider, kjer se je vrgla pod vlak. Po izjavi njenih prijateljic je Antonovićeva izvršila samomor zato, ker so jo izključili iz šole za eno leto.

b Nevarnost poplav. Iz Preloga poročajo, da je Drava pri Prelogu odnesla nekaj hektarjev zorane zemlje. Tudi Mura je pri Novakovu odnesla velike kose zemljišča ob obrežju.

Jz Dravske banovine

d Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banski upravi ponovno v območju sreskega cestnega odbora Šmarje pri Jelšah službeno mesto banovinskega cestarja in sicer: na banovinski cesti Sv. Urban-Lesično-Kozje-Podsreda za cestno progo od km 2300 do km 2900.

d Predsedstvo izpraševalne komisije za državoslovni državni izpit razglasa: Absolventi juridične fakultete, ki hočejo opraviti državoslovni državni izpit v poletnem semestru 1930/31, naj se javijo najkasneje do 25. maja t. l. v tajništvo kraljevske banske uprave. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale, ako ne bodo dokazane s posebnimi oziroma izrednimi okoliščinami.

d Akademski pevski zbor sporoča, da mora svoj napovedani koncert v Kranju preložiti, ker je zborov pevovodja operni dirigent gospod A. Neffat na ta dan nepričakovano uradno zadržan. Koncert bo objavljen pravočasno. Odbor.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

d Pravniški izlet. V nedeljo dne 17. t. m. priredi društvo »Pravnik« izlet čez Št. Vid pri Stični na Javorje in Šmartno pri Litiji v Litijo. Odhod iz Ljubljane z dolenskim vlakom ob 7.25 uri. Vabijo se vsi člani, zlasti tudi oni izven Ljubljane, da se izleta v čim večjem številu udeležijo. Prijave sprejema do 14. t. m. vratar justične palače v Ljubljani. — Odbor.

Objede obleke barva v različnih barvah in plisir tovarna Jos. Reich. 998—2 d Leto z 10 meseci. Naš rojak g. Frank S. Tauchar (t. j. Tavčar), 2802 Washington Boulevard, Chicago, Illinois, je spisal zanimivo brošuro o tem danes aktualnem problemu in napisal lasten načrt takega leta. Leta naj ima 360 dni, 60 tednov, 10 mesecev, vsak mesec 36 dni, vsak teden, ki začneja z nedeljo, 6 dni. Sreda je izpuščena. Ostane na leto 5 dni, ki naj bi bili označeni z ničlo, ker ne štejejo v leto (A, B, C, D, E). Od teh dni bi prvi padel na konec meseca marca, drugi konec maja, tretji konec julija, četrti konec oktobra in peti konec decembra — ter naj bi bili prazniki. Od mesečnih imen oziroma mesecev bi odpadla februar in avgust.

d Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori prihodnjo nedeljo 17. t. m. ob 20. uri pravljico »Lilijana in Cvetana«, katere čisti dobiček je namenjen »Rdečemu križu«.

VEDNO ČIST JE LE »PAN« OVRATNIK.

d Za pomladanske izlete Vam nudi najbogatše izbiri »provijanta« veleposrednik Slamič na Gosposvetski cesti. 1164

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d L. M. Škerjanc v srednjeevropskem radioprenosu. V petek 15. t. m. oddaja zagrebška radio-stanica povodom petletnice obstoja svečan koncert jugoslovenske glasbe, na katerem sodelujejo solisti sopranistinja M. Strozij-Pečić, violinistka M. Schön, pianistka S. Deželić-Eder, violist A. Ganoczy, ensemble pihal zagrebške filharmonije, orkester kr. muzičke akademije pod vodstvom rektorja F. Lhotke ter zbor Kola. Spored obsega poleg del Lisinskega, Jarnovića, Papandopulo-Pečića, Stolcer-Slavenskega, Berse in Hristića tudi L. M. Škerjančovo skladbo »Preludio, Aria e Finales, ki je že ob priliki prve izvedbe v Zagrebu dosegla jako velik uspeh. Ta spored bodo razen Zagreba oddajale tudi še radio-postaje Beograd, Praha, Brno, Moravska Ostrava, Košice, Bratislava in Budimpešta. Pričetek koncerta je ob 20. uri in pol.

d Nova kuharska knjiga (brezmesna — vegetarijanska). Prevrat v naši doseganja kuharski umetnosti, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najnovjša kuharska knjiga: Prehrana po najnovjših zdravstvenih načelih. Po spisih dr. med. M. Bircher-Benner-ja in po zbirki kuharskih zapiskov (receptov) ge. Berte Brupbacher-Bircher v Zürichu, priredila Stefanija Humek, učiteljica gospodinjstva. 224 strani, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, cena Din 30.—, vezana Din 40.—.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 767.5, termometer 8, relativna vlaga 90%, tiho, megla, popokne se je deloma zjasnilo. V Mariboru je kazal barometer 766.1, termometer 10.2, relativna vlaga 73%, jasno. Drugod je bilo deloma oblačno in vetrovno. Deževalo je v Beogradu (1.8), v Sarajevu (0.4). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 20.8 (7.3), v Mariboru 18.7 (7.8), v Mostaru 22.1 (14.1), v Zagrebu 20.3 (10.6), v Beogradu 20.4 (11.0), v Sarajevu 14.3 (9.0), v Kumboru 23.8 (16.4), v Splitu 23.1 (15.1), na Rabu 21.0 (13.2), na Visu 20.6 (11.6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sreda, 13. maja, Servacij. Pravoslavni: 30. aprila, Jakob.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

■ Telefon ne deluje v našem uredništvu in v upravi že dva dni. Zaradi prestavljanja in popravljanja kablov v Gradišču ne pride tok v zvezo z večino telefonskih aparatov v naši okolici. Upamo, da bo telefon res že danes v redu.

kakor so nam zaštrli na merodajnem mestu, ker zaradi tega defekta zelo trpi telefonska obveščevalna služba.

■ Prihod nizozemskih novinarjev. Danes ob 8.11 prispe iz Zagreba v Ljubljano skupina holandskih novinarjev, ki že nekaj dni potujejo po naši državi. Ogledali si bodo Ljubljano in okolico, nakar odpotujejo zopet v domovino.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Jera Arh, 70 let stara, poljska dnarica, Vidovdanska c. 9; Anton Kolar, 61 let star, sodni uslužbenec v p., Tavčarjeva ul. 4. Blag jim spomin! Zalujotim naše sožalje!

■ Društva, organizacije, ki imajo za letošnjo pomlad predvidene svoje kongrese in slične prireditve, prosi uprava ljubljanskega velesejma, da iste postavijo v čas letošnjega XI. velesejma od 30. maja do 8. junija. Svoje sklepe naj društva sporoče naravnost upravi velesejma, ki jim bo šla v vsakem oziru na roko.

■ Gostovanje Rožanov v naši drami. Jutri popoldne ob 15. uri se bo glasila na odru naše drame naša beseda v mehlem rožanskem narečju. Rojaki iz St. Jakoba v Rožu, ki vprizore jutri popoldne svojo narodno igro »Miklova Zala«, pojo tudi celo vrsto slovenskih koroških narodnih pesmi. »Miklova Zala« je dramatizacija Sketove ljudske povesti istega imena, za gledališke odre jo je napisal g. Jakob Špicar. Polno dramsko gledališče naj priča o naši ljubezni do bratov onstran Karavank. Cene ljudske dramske.

■ Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za Dravsko banovino v Ljubljani naproša vse, ki so že pred potekom ugodnostnega roka, to je pred 30. aprila t. l. pismeno prijavili svoj pristop, da radi čimprejše možne zaključitve te akcije nemudoma izpolnijo formalne prijave, ki jih jim je poslalo društvo.

■ Ljubljanski državni konservatorij bo priredil še ta mesec večer skladb slavnega češkega komponista Vítězslava Novaka, ki je proslavljal letošnjo leto 60. obletnico svojega rojstva.

■ Muzikalna zanimivost. Na dobrodelnem koncertu Rdečega križa, ki bo prihodnji ponedeljek 18. t. m. v veliki dvorani »Uniona«, so na sporedu tudi orkestralne točke na — orglice. To bo za Ljubljano vsekakor nekaj novega. Okrog 40 dijakov bo na orglice izvajalo koroške, štajerske, primorske, prekmurske, gorenjske in dolenske narodne pesmi. Pred izvajanjem vsake orkestralne točke pa bo recitacija zadevne narodne pesmi. Orkester obsega orglice za I. in II. glas in bas. Izvajanje bo povsem umetniško in bodo posetniki koncerta imeli priliko, seznaniti se s to pri nas še nenavadno muzikalno produkcijo.

■ 20-letnica zadrage fotografov. Včeraj dopoldne so imeli fotografi o priliki 20-letnice obstoja svoje zadrage slavnostno zborovanje v zbornici za TOI, katerega je otvoril načelnik Franc Grabjec. Ta je orisal borbo naših fotografov za priznanje obrtniških pravic. Zadruga šteje 121 članov, 48 pomočnikov in 30 vajencev. V imenu zbornice za TOI je zborovalec čestital zbornični tajnik dr. Josip Pretnar. V imenu zveze obrtnih zadrug jih je pa pozdravil načelnik g. Josip Rebek. Nato se je vršil redni občni zbor s poročili načelnika Grabjeca, blagajnika Kunca itd. Sklenjeno je bilo, da prispeva odbor letno 1500 Din za Zvezo obrtnih zadrug. Pri volitvah je bil izvoljen za načelnika Franc Grabjec, za podnačelnika Anton Uršič, za blagajnika Franc Kunc, za odbornike pa Davorin Rovšek, Viktor Kunc, Ivan Pogačnik, Helena Berthold in Joško Šmuc. Izvoljeni so bili tudi namestniki.

Maribor

m Slovensna zaprisega novincev. Davi sta prota Trbojević in vojni kurat Zavavlad na Teznu zaprisega novince tukajšnjega 45. pešpolka. Nagovor na vojake je imel poveljnik polkovnik Dolenc.

m Materniska slava. Druga dekliška meščanska šola v Cankarjevi ulici bo priredila danes v sredo ob 16. uri materinsko slavo. Matere vabljene.

m Trgovci praznujejo. Jutri na praznik bodo po odredbi trgovskega gremija trgovine v Mariboru ves dan zaprte.

Radi kvalitete in cene — samo »Karočevlje!« 985

m Letalski miting v Zagrebu. Aeroklub »Naša krila« poziva vse svoje člane in prijatelje naše aviacije, da se v čim večjem številu udeležijo letalskih slavnosti in mitinga v Zagrebu o Binkoštih, dne 24. in 25. t. m. Ministrstvo prometne je dovolilo za vse obiskovalce polovico vožnje. Prijave za udeležbo sprejema tajnik kluba »Naša krila« g. kapetan I. kl. A. Grabrič v Meljski vojašnici ali pa v stanovanju na Koroški cesti 19 vsak dan od 13. do 15. ure.

m Za rezervne častnike. Vsi v Mariboru stanujoči rezervni častniki, ki so prejeli uniformo od države, odnosno od društva rezervnih častnikov, se pozivajo, da se radi pregleda z njo javijo v torek 26. t. m. med 7. in 12. uro pri naborni komisiji poveljstva mariborskega vojaškega okrožja v Gambrinovi dvorani v Gregorčičevi ulici.

Pijte original »CHABESO«. 1114

m Koncert Glasbene Matice v Rušah. Pevski zbor naše Glasbene Matice bo v nedeljo 17. t. m. popoldne priredil društveni izlet v Ruše, kjer bo ob 16. uri koncertiral v Sokolskem domu. Zbor bo nastopil s istim programom kakor zadnjič v Mariboru.

m Enodnevni tečaj za vinogradnike. Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru bo v soboto 23. t. m. enodnevni tečaj za poletna dela v vinogradu in za pokončevanje škodljivcev ter boleznih vinske trte.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Josip Jeglič, hišni posestnik in gđ. Josipina Majenova, hči posestnika; Ervin Kunert, barvarski mojster in gđ. Angela Jugova, hči posestnika; Anton Šernc, šofer in gđ. Otilija Polančeva, šivilja; Josip Hausmeister, viničar in gđ. Amalija Črvekova, viničarka; Karel Sever, kazniški paznik in gđ. Terezija Preskarjeva, kuharica; Franc Salovec, miz. pomočnik in gđ. Elvira Raškova, delavka; Anton Gobec, čevljar in gđ. Hedvika Kosova, tkalka; Franc Ukmar, mehanik in gđ. Albina Kosminova, prodajalka; Janez Deutschmann in gđ. Marija Kodeljeva ter Ferdinand Rojs, krovec in gđ. Antonija Kobulova, sobarica. Bilo srečno!

m Nabori za Maribor. Nabori v Mariboru za novince rojene l. 1911 do 1906 bodo v Gambri-

novi dvorani v Gregorčičevi ulici 44 dne 20., 21., 22., 23. in 24. t. m., vsakokrat s pričetkom ob 7. uri zjutraj. Vsi obvezanci se pozivajo, da se javijo točno določenega dne in ob določenih urah. S seboj morajo prinesiti vse potrebne dokumente.

Novo mesto

Roko si je prerezal 45-letni posestnik in kovač Franc Ajdič iz Radnje vasi pri Trebelnem. V nedeljo zvečer se je dobre volje vračal iz svojega vinograda na Hmeljčiču. Družini je nesel liter vina, pa mu je na mokrih tleh spodrsnilo in je padel tako nesrečno in s tako silo, da si je do kosti prerezal dlan. Za silo so mu ustavili kavi doma, potem pa je moral k usmiljenim bratom v Kandijo.

Nogometna tekma med S. K. Javornik (Rakek) in S. K. Elan (Novo mesto) je prinesla v nedeljo popoldne slednjemu zmago z rezultatom 5:0 in tako si je naš aglini Elan ohranil deželno prvenstvo, k čemur mu iskreno čestitamo, želeč mu vedno večjega razmaha in elana.

Ljubljanski maturanti gostujejo drevi v Sokolskem domu z zelo pestro akademijo, na kar občinstvo ponovno opozarjamo.

Bled

Vajeniška razstava obrtnih šolskih del bo otvorjena 14. t. m. ob 9. uri zjutraj ter bo odprta do nedelje 17. maja. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za razvoj in napredek moderne obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Novo kavarno Troha zida stavbni tehnik gosp. Afojzij Svetina, ne pa tvrdka Slavec, kakor smo pomotoma pred kratkim beležili.

Smrtna kosa. Bela žena je v začetku preteklega tedna pretrgala nit življenja 72-letnemu posestniku gospodu Antonu Kristanu s Sela pri Bledu. Kako je bil priljubljen pokojnik, je pričal žalni sprevod. Naj mu bo zemljica rahla! Preostali naše iskreno sožalje!

Bled ima že 300 gostov, letoviščarjev, od katerih jih ima samo Park-hotel 175. Te dni so odpotovali številni gosti na naš Jadran v Crkvenico. Poslavljaajo se z Bleda niso nikakor mogli prehoviti krasote našega divno-lepega Bleda.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 12. maja.

Policija je imela tekom zadnjih dni opravka s poedinimi slučajmi medsebojne prepiranja razburjenih duhov, kar je povzročilo večinoma manj nevarne telesne poškodbe.

Kdo je bil pijan?

V Gledališki ulici sta se spoprijela dva zidarja, od katerih je eden nameščen pri polaganju cestnozelezniske proge v Selenburgovi ulici. Stražnik je oba povabil na policijo, kjer je Franc D. iz Štepanje vasi izjavil, da mu dolguje njegov stanovski tovariš Alojzij K. 370 dinarjev, katerih mu pa noče vrniti. Ko je D. zahteval denar, ga je vinjenj K. dejansko napadel. K. zopet trdi, da ni bil pijan on, temveč D.

Strankarski prepiri

Ferdinand T., stanujoč na Brdu št. 51 je prijavil policiji, da ga je dne 10. t. m. pred stanovanjem napadla žena delavca Terezija K. in ga pošteno opraskala z nohti ter mu strgala kravato. Pri tem ga je zmerjala: Prokleti Italijan in fašisti! Med obema družinama vlada že dalj časa medsebojna razprtija.

Avtomobil podri kandelaber

Po Emonske cesti je vozil z veliko brzino in skrajno ne previdno neki Josip P. Omenjeni nima šoferskega izpita in mu je avto posodil neki prijatelj. Hotel je zaviti na Cojzovo cesto, je pa zavozil v kandelaber na hodniku in ga dobesedno izruval. Ne previdni vozač je ostal nepoškodovan, mestna občina pa trpi 1000 Din škode.

Košara mu je padla na glavo

Apazični tesar Franc K. iz Most je zaposlen pri popravljanju Urbančičeve hiše na Cankarjevem nabrežju. Stal je ravno na zidarskem odru, ko je hotel neki Mohor K. preko ograje kljub svarilu, da je prehod prepovedan. Med navedenima se je vnel zaradi tega prepir, med katerim je padla Mohorju na glavo pločevina-sta škafja, katero je držal v rokah tesar Franc.

Nenadna slabost

je prišla delavca v Strojnih tovarnah in livarnah Antona Kubota, ko se je včeraj dopoldne vračal iz OUZD po Masarykovi cesti proti tovarni. Nezavesten se je zgrudil na pla in pri tem dobil notranje poškodbe ter se močno pretresel. Morali so ga z rešilnim vozom odpeljati v bolnico.

Iz bolnice.

Mehanični vajenec Alojzij Perme iz Sela se je zaletel s svojim kolesom v nasproti mu vozečega kolesarja in se pri tem poškodoval na desni roki. — M. Koprive, sin posestnika iz Molnika nad Polhovim Gradcem, je šel z večjo družbo na hrib. Pred njimi hodeči je nenadoma sprožil skalo, ki je priletela Koprivicu na glavo in mu zadela težko poškodbo. Nezavestnega so prepeljali v bolnico. — Pri delu v Osrednji žimnarski zadrugi v Šiški, je nenadoma hruznila iz kotla vrela smola in prizadela hude opekline po desni roki, obrazu in životu delavcu Vrhovcu Ernestu iz Most. — Fotografski vajenec Kocmur Marjan je padel s strehe ateljeja Grabjec na zemljo in dobil težke notranje poškodbe.

Stanje nogometna Starca

se je obrnilo na bolje. Izgleda, da bo ponesrečenec kralju zapustil Leonišče.

Celje

* »Miklova Zala« tudi v Celju. Kakor znano pridejo v četrtak v Ljubljano koroški igralci iz St. Jakoba v Rožu. Prišli pa bodo tudi v Celje ter bodo v petek 15. t. m. ob 20. uri v Mestnem gledališču vprizorili znano koroško igro »Miklovo Zala«. Igralec je 40 po številu ter so to potomci onih Korošcev, med katerimi se je pred stoletji odigrala resnična zgodba Miklova Zala. V igri so vpleteni koroški narodni običaji in narodne pesmi, tako da bo to res izvirna koroška prireditev, katere ne sme nobeden zaveden Celjan zamuditi. Vstopnice se dobijo v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek ter v Mohorjevi knjigarni. V soboto bodo Korošci igrali v Mariboru.

* Predavanje za čebelarje. Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo 17. t. m. ob 15. poučno predavanje pri čebelnjaku g. Rebova v Košnjici. — Vsi čebelarji vlnjudo g. Rebova.

* Tlakovanje mestnih ulic. V ponedeljek so pričeli z deli za tlakovanje Razlagove ulice z granitnimi kockami. Na to bodo še tlakovali Kapucinsko ulico ter Slomškov trg. Razlagova ulica je med tem časom za tovorni promet zaprta in se vrši prevoz preko Slomškovega ter Glavnega trga in Gosposke ulice.

* Borza dela v Celju išče 7 hlapcev h konjem, 12 hlapcev h govedini, 3 kravarje-majarje, 4 rudarje, po 2 kočijaže, mizarja, čevljarja in peka, po 1 kovača, kolarja, žagarja, zidarstva polirja in prodajalca peciva, po 2 kovaška in mizarstva ter po 1 podobarskega, čevljarstva, mlinarskega in pekarskega vajenca, 23 kmetijskih dekel, 4 poljske delavke, po 3 hotelske ter gostilničarske kuharice in 3 druge kuharice, 2 natakarije, po 1 perico, šiviljo perila, likarico, 10 služkinj ter 1 šiviljsko vajenico.

* Zidarji ne gredo v Skopje. Pred dvema tednoma je zidarski mojster g. Korošec iz Smartnega ob Paki iskal 200 zidarjev ter 150 dlnarjev, ki bi šli z njim v Skopje graditi hiše. Ker se pa je izkazalo, da bi morali zidati izven Skopja in bi bile razmere zelo neugodne, prekliče sedaj to ponudbo. Pač pa bo nekod maja potreboval večje število zidarjev in delavcev za mesto Skopje.

* Rešilna postaja je v preteklem mesecu intervenirala v 40 slučajih in sicer je 36-krat bila poklicana za prevoz, 4-krat pa je nudila prvo pomoč na ambulanci.

* Peki oproščeni. Svoječasno preložena razprava proti vsem celjskim pekem se je včeraj dopoldan nadaljevala. Ker je sodišče prišlo do prepričanja, da naredba banske uprave ni imela v mislih maksimalnih cen, temveč je dala samo smernice za cene, celjski peki te naredbe niso mogli prekršiti in so bili vsi oproščeni od obtožbe.

* Najdba. Na Masarykovem nabrežju je bila 8. t. m. najdena srebrna broša. Dobi se na policiji.

* Nesreča dveh kolesarjev. 30-letni Aab Henrik, uradnik pri Westenu je v ponedeljek padel z motornim kolesom in se poškodoval na čelu. — 28-letni knjigovodja Ušeničnik Boris iz Drešnje vasi pa je padel s kolesa in si zlomil desno nogo. Rešilni avto je oba prepeljal v javno bolnico.

* Nezgoda poljske delavke. 70-letna Preložnik Neža iz Bezovice pri Konjicah se je pri delu na polju spodtaknila in padla tako nesrečno na desno ramo, da si je zlomila ključnico. Prepeljali so jo v celjsko bolnico.

* Najdbe in izgube. Dijak Likar Svetozar, stanujoč v Levstikovi ulici, je 9. t. m. na Masarykovem nabrežju našel črno listnico s pet bankovci po 10 Din. Listnica se dobi pri njem. — H kolodvorskega restavraterja g. Hobaherju se je zatekel 3. t. m. ovrar brez znamke. Dobi se v kolodvorski restavraciji. — Na cesti v Arclinu se je 9. t. m. našel platen nahrbtnik z različno vsebino ter nemškimi potnimi listom na ime Max Andres iz Münchena. Dobi se na policiji. — V mestu je bila izgubljena zlata ženska zapesnica vredna 250 Din. — Na Glavnem trgu je bila izgubljena črna usnjena listnica z nekaj denarja.

Kranj

Kino Talija predvaja 14. maja 100% vefilm Lažni Feldmaršal, vojniška tonfilmska humoreska, dialogi Roda Roda, glasba Jara Beneš, režija Karol Lamač. V glavnih vlogah Vlasta Burian, Roda Roda, Harry Frank itd. Predstave: 14. maja ob 5, 7, in 9. uri; 15. maja ob 9. uri ter eventuelno 16. maja ob 9. uri.

Potovanje po zvezdi večernici

75.

Rjovenje se je bolj in bolj bližalo, in kmalu sta Dušan in Danica opazila tudi dve velikanski, boreči se zveri. Manjši, a spretniji ceratozaver je sridito napadel okornega stegozavra. Skakal je za njim, zaganjal se mu v boke in ga neusmiljeno grizel. Mlada povotnika sta z vrha praprotnje palme z grozo opazovala ta dvoboj na življenje in smrt. Radovedna sta bila, kdo bo zmagal...

Žalostna slika iz naše vasi

Demon alkohol — rušitelj morale našega ljudstva

Kranj, 12. maja. Nobena zdravniška statistika nam ne more plastično predočiti vsega gorja, ki ga je prizadel alkohol fizičnemu življenju našega ljudstva. Alkohol ne uničuje samo odporne moči žilavih in mišičastih teles našega kmetijskega stanu, ne seje samo strupenih kalituberkuuloze. Alkohol ruši tudi temelje našega etičnega življenja. Še se najde romantik, ki navdušeno govori o zdravi konstituciji naše vasi in njenega zajedniškega življenja. Toda alkohol nam ruši domove, uničuje tradicijo družinskega življenja. Naši fantje, ki se vdajajo pijanci, so razdražljivi, alkohol jim vzame vso razsodnost in čut odgovornosti. Dogajajo se nemoralne stvari, ki so v največjo sramoto našega ljudstva. Pri vsem tem je pa število gostiln in vinočev vsak dan večje. Skoro v vsaki vasi se toči alkohol na treh ali štirih krajih. Ni čudno, če so na dnevnem redu pretepi, uboji in slično.

Kako uro od Kranja leži ob Savi Prebačevo, precej velika vas. V nedeljo 3. maja je umrla tam priletela Apolonija Perčič. Pri nas na deželi je že od nekdaj lep običaj, da ponoči vaščani pri mrliču »čujejo«, medtem ko ga hodijo drugi kropit. Navadno se zberejo fantje in dekleta ter zapojejo. Seveda se ob takih prilikah tudi pije. Pri Apoloniji Perčič je čulo šest moških, med njimi je bil tudi eden že oženjen. Štirje so bili iz Prebačeva, dva pa iz Senčurja. Prišli sta tudi obe dekli, ki služita pri Petru Novaku, mlinarju v Prebačevu, starejša Meta in 21-letna Nežka. Nežka, okrog katere se suče vsa zgodba, je doma v Bučki vasi na Dolenjskem in ni nič kaj prikupljive zunanosti pri vsej svoji mladosti. Ker dekle dobro poje, so jo fantje povabili, da bi skupno kako uredili. Fantje so bili po dekletovi izjavi že malo vinjeni. Malo po polnoči se je starejša dekla Meta naveličala straženja pri mrliču in odšla domov. Vabila je s seboj tudi Nežko, ki se sedaj izgovarja, da jo fantje niso pustili z Meto, češ naj le počaka, da bo šla z njimi v vas, kjer bodo zapeli, da bodo ljudje videli, kako fest fantje so to. Vseh šest fantov z Nežko vred je odšlo v bližnjo gostilno »pri Strelcu«, kjer so popili menda dva šefana vina in nekaj žganja. Odtod so odšli proti sosedni vasi Hrastju, Ho-

teli so v trgovino »pri Kovčcu«, ki toči pijačo čez cesto. Ker sta gospodar in gospodinja trdno spala, so odšli v skladišče v kleti. Tu sta običajno spali dve dekleti, ki se učita pri gospodinjini šivanja. To noč pa je bila tam samo ena od obeh, stara kakih 17 let. Ker se je nahajal v tej ponočnjaški družbi tudi gospodinjini brat, jim je ta prinesel piva. Nežka pravi, da so jo tam fantje opijanili. Nekaj časa jim je svetila sveča, ki jo je pa eden od fantov upihnil. Dekle trdi, da sta jo dva potem držala in da se spominja, da sta dva izvršila nad njo nasilje posilstva. Res se ji poznajo na rokah še danes temne lise, sledovi rok, ki so jo krčevito držale. Okoli treh ponoči so odšli z njo k mlinarju, kjer je služila. Menda se je še potem v pijanosti pričkala z gospodarjem, ki za vse to ni vedel.

Naslednjega dne, v ponedeljek je bil praznik sv. Florijana, ko delo na polju počiva. Mlinar je zvedel za vso zadevo in odpovedal Nežki na 14 dni službo. Dekleta je to tako potrla, da je v terek izmaknila iz omare steklenico, v kateri je bilo za nekaj prstov lizola. Na svistih je popila lizol. Starejša dekla Meta jo je opazila, ko se je zvijala v bolečinah in poklicala gospodarja. Z vozom so jo pripeljali v Kranj k zdravniku g. dr. Josipu Bežku, ki ji je izpral želodec. Lizol ji je močno požgal notranje organe, tako da še sedaj ne more govoriti naglas in težko hodi.

O vsej zadevi so bili obveščeni orožniki šele v soboto, ker so fantje večje prikrivali sramotno dejanje. Zaslili so dekle in aretirali vseh šest soudeležencev. Nihče ne prizna kake krivde. Izgovarjajo se, da so bili čisto trezni, da pa je bila pijana Nežka, ki je menda malo slaboumna in da ni govorila o kakem posilstvu. Kot pričo navajajo 17-letno učenko pri Kovčici, ki je spala v skladišču in pravi, da se ni zgodilo nič nemoralnega. Vso zadevo ima v rokah sedaj sodišče.

Kljub vsem nejasnostim je vendar pribito res to, da je vsega kriv alkohol. Kako kvarno zlo so zakonite prodajalne pijače, kjer se toliko na skrivaj ponočuje in popiva. Take vrste lokale bi bilo treba brez nadaljnjega zapreti.

Občni zbor hišnih posestnikov

Ljubljana, 12. maja. Popoldne sta se vršila v Unioni ob številni udeležbi članstva izredni občni zbor Samopomoči hišnih in zemljiških posestnikov, na katerem je bila sprejeta izprememba društvenih pravil, in redni občni zbor I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani.

Predsednik Frelih se je v svojem predsedniškem poročilu spominjal v preteklem letu umrlih članov, nato pa je navajal zanimive številke. Društvo šteje 2003 člane. Odbor je imel 10 sej, rešil je 189 vlog, Zveza pa 510. V Zvezi je včlanjenih 22 društev. V pisarni se je zglasilo lani najmanj 6000 strank.

Predsednik je nato poročal v stanovanjskih razmerah v Ljubljani. Stanovanj je dovolj na razpolago, najemnine so zmerne in je za nekaj časa še nemogoče, da bi se znižale. Pogoj znižanju bi bil, da se zmanjšajo davčna bremena. G. Frelih je v nadaljnjih izjavanjih apeliral na članstvo, naj se drži sodnih odločitev in da naj prijavlja stranke v društveni pisarni, ki bo vršila njihovo kontrolo, da se ne bo dogajalo, da zgrebe hišni posestniki po več tisoč Din na najemninah.

Predsednik je poročal izčrpno tudi v davkih in povdarjal potrebo maksimiranja doklad.

Po poročilu g. Bukovca je imelo društvo 106.841 Din dohodkov. Prebitek znaša 58'48 Din. Po soglasju sprejetem absolutoriju so bile volitve. V odbor so bili izvoljeni: Frelih Ivan, višji računski svetnik v p., Zemlja Franc, postajenačelnik, Tribuč Josip, trgovec, Sušnik Ivan, kanonik, Kmetec Simon, posestnik, Hrovatin Maks, tiskarnar, dr. Regali Josip, odvetnik, dr. Lovro Požar, vladni svetnik v p., Jeglič Janko, Nep., šolski ravnatelj v p., Olup Josip, trgovec, Bukovica Anton, uradnik Kmetijske družbe, Rahne Janko, trgovec, Bahovec Josip, trgovec, Klarman Viktor, višji železniški inšpektor v p., Jelenič Jernej, tovarnar; za računsko pregledovalce: Mallis Franc, krojaški mojster, Gjud Aleksander, brivski mojster, Strniša Anton, sodarski mojster.

Občni zbor je pozdravil v imenu Glavnega saveza in v imenu Društva hišnih posestnikov v Zagrebu g. Ebrlič, ki je tudi govoril o pomenu organizacije hišnih posestnikov.

Šolski ravnatelj v p. g. Jeglič je nato očrtal zborovalcem delovanje Samopomoči, višji ravnatelj g. Pecanka pa Hranilnice in posojilnice hišnih posestnikov.

Predsednik g. Frelih je na koncu zborovanja kritiziral občinski proračun za l. 1931. in se je izrekel proti tramvaju v St. Vid in na Vič, ki da je toliko časa nepotreben, dokler ga ne dobe razni okraji sredi mesta.

Jesenice

Lepa uspeša šolska akademija. V soboto 9. maja se je vršila lepa uspeša šolska akademija v novem Sokolskem domu na Jesenicah. Pod večjo taktirko gospoda Rabiča Lojza, učitelja na Jesenicah, je zapel mladinski pevski zbor več lepih narodnih pesmi, izmed katerih je bila najbolj povšeči »Tri pure, tri race«. Pevski zbor je pel po večini troglasno zelo precizno zlasti v dinamični ter zasluži s pevovodjem vso pozornost in priznanje. Pri akademiji je sodelovalo nad 100 učencev. Lepo je tudi uspeša Pibrovčeva mladinska igra s petjem »Gozdica«. Učenci so naštedirali pri spretni režiji tov. Pibrovca svoje vloge nad vse dovršeno. Veliko pozornosti je zbujal vilinski pes malih deklic, katere je naučila po svojem osnutku gđ. Nada Šegova, učiteljica na Jesenicah. Izmed igralcev je posebej pohvaliti čarovnico Torkar Stano, gozdič Martelane Sonjo, škrtarja Pavla Stanka in kralja Belanča Franja. — Želimo si še več slavnih akademij, da bi bile boljše obiskane kot do sedaj.

Sokolstvo

Lahkoatletski tečaj Saveza SKJ v Zagrebu.

Načelnistvo Saveza SKJ je otvorilo v petek 8. t. m. lahkoatletski tečaj v Zagrebu pod vodstvom znanega sportnega strokovnjaka in člana načelnistva SKJ br. Hrvoja Macanovića. Tečaj bo trajal do 15. t. m. Ni potrebno poudarjati veliki pomen, ki ga bo imel tečaj za naše Sokolstvo. Sokolstvo in sport morata danes delati roko v roki. V tem oziru se je dosegel te dni sporazum med sokolskim, lahkoatletskim in plavalnim savezom, po katerem bodo mogli člani sokolskih društev tekmovati na vseh tekmah lahkoatletskega in plavalnega saveza kraljevine Jugoslavije.

Tečaj se vrši dnevno od zore do mraka na igrališču Concordije na Tratinški cesti. Poleg brata Macanovića delujejo pri tečaju bratje Dobrin, tehnični vodja Jugoslovanskega lahkoatletskega saveza, V. Janković, referent za lahkoatletiko sokolske župe Zagreb, dr. Narančić, Buratović, Tončić, Krajačić in drugi. Zdravniško službo vršijo zdravniki higijenskega zavoda.

Tečaj obiskuje 46 izbranih sokolskih prednjakov oz. prednjač iz žup Mostar, Maribor, Beograd, Karlovac, Niš, Novi Sad, Osijek, Sušak, Tuzla, Veliki Bečkerek, Varaždin, Celje, Zagreb, Šibenik, Novo mesto, Split, Ljubljana in Cetinje. Tečaj finansira Savez SKJ. Vsi udeleženci tečaja bodo proučili najvažnejše panoge lahke atletike, ki je nujno potrebna sokolski vzgoji. Želimo prvemu tečaju SKJ čim lepših in trajnih uspehov! Zdravo!

Šesttedenska prednjaška šola COS v Pragi, kamor imajo dostop tudi vsi člani SKJ, se bo vršila od 24. maja do 4. julija v Tyrševem domu. Na poziv saveznega načelnistva so priglasile župe SKJ 16 reflektantov za posejanje šesttedenske prednjaške šole v Pragi. Z ozirom na številne prijave je savezno načelnistvo zaprosilo COS, da sprejme 9 naših članov v prednjaško šolo. Med temi je tudi štipendijsko mesto po pokojnem bratu Antonu Maleju, ki ga je ustanovila za dobo 10 let COS ob tragični smrti brata Maleja. Štipendijsko mesto daje pravo na brezplačno bivanje v prednjaški šoli in povrnitev vseh potnih stroškov do Prage in nazaj. Številne prijave za sokolski študij v Pragi dokazujejo, da vlada med našim članstvom živahno zanimanje za izpopolnitev sokolskega znanja.

Z izbirnih tekem za svetovno prvenstvo

Gregorka Boris

Šumi Peter

(Karikature narisal Tošo Primožič.)

Brežice

Prireditev brežiške mešanske šole. V soboto zvečer in v nedeljo popoldan je priredila tukajšnja mešanska šola materinski dan, ki je prav lepo uspel. Vse priznanje gre strokovni učiteljici gđ. Ivi Rucelj, ki je igrice s svojim trudom postavila na oder. Končno naj še omenimo, da sta bili obe predstavi precej dobro obiskani.

Prvi sokolski nastop. Sokolska četa v Globokem pri Brežicah je priredila v nedeljo 10. t. m. popoldne svoj prvi nastop, združen z veselicom. Nastopilo je tudi sokolsko društvo iz Brežic. Globoški Sokoli so nas prav ugodno presenetili z dobro izvajanimi vajami. Udeležba je bila zelo lepa.

Pojasnjen samomor. »Jugoslovane« je že pred dnevi poročal, da so našli v bližini Čatežkih toplic mrtvega nekega moškega. Sedaj se je stvar, ki je vzbujala že naravnost fantastične govore, vendarle pojasnila. Samomorilec je upokojeni major Bojanović iz Zagreba. Bil je zadnje čase zelo dušno potrt. O kakem roparskem umoru ne more biti niti govora. Pač pa je še vedno zelo zagonetno dejstvo, da niso našli pri njem samokresa. Mogoče pa ga mu je kdo vzel. Sorodniki so bili o vsem tem baje obveščeni po nekem zagrebškem listu. Nesrečnega, ki je bil pokopan na čatežkem pokopališču, so dali sorodniki izkopati, nakar je truplo prepeljal pogrebni avtomobil v Zagreb.

Požar. V petek okoli poldneva se je nenadoma pooblašilo in okrog pol 2. ure popoldne je med nevihto z gromom in bliskom udarila strela v gospodarsko poslopje g. Pečnika, posestnika v Zakutu pri Brežicah. Na kraj požarne nevarnosti so takoj prihiteli gasilci iz Zakoti, za njimi pa brežiško gasilno društvo. Škoda je precejšnja in krita z zavarovalnico.

Florjanov sejem. V ponedeljek 11. t. m. se je vršil v Brežicah vsakoletni Florjanov sejem, na katerega je prispelo veliko kramarjev. Kupčije ni bilo.

Čatežke toplice. Na praznik v četrtek 14. t. m. se bo otvorila sezona v zdravilnih čatežkih toplicah. Ob tej priliki se bo vršila istotam veselica.

Nashe stabilizacijsko posojilo

Priznani nacionalni ekonom in urednik »Narodnega Blagostanja« g. dr. Velimir Bajkić je v beograjski »Politiki« priobčil vezelanimiv članek o historijatu in važnosti našega investicijskega posojila. Med drugim ugotavlja avtor, da je ravno pred tremi leti takratni finančni minister sporočil, da je v Londonu zaključil prehodna pogajanja o najetju zunanjega posojila v znesku 12 milijonov šterlin, od katerih bi se imeli štirje milijoni uporabiti v svrhu stabilizacije našega dinarja. Polna tri leta je živela naša javnost v negotovosti, ali pride do definitivnega zaključka tega posojila ali ne. Posojilo se je zaključevalo z enim najmočnejših finančnih skupin Evrope z Rothschildom. Medtem je naša vlada v mesecu novembru l. l. pogodbo odpovedala, kar se je v Londonu tolmačilo kot zunanjepolitična preorientacija. To pa je bila velika pogreška. Od nas ni bilo mogoče zahtevati z ozirom na potrebo zakonske stabilizacije dinarja, kakor tudi z obzirom na naš kredit obče, da še nadalje pustimo stabilizacijsko vprašanje nerešeno.

Glavni argument vseh nezadovoljnih naše odpovedi je tvorilo vprašanje: Kaka jamstva imamo, da dobimo posojilo v Franciji? Naš odgovor je bil sledeč: Francosko tržišče je mnogo sposobnejše, da nam nudi posojilo, kakor je to slučaj v Londonu. Francija se duši v preobilici kapitala. Tudi pogajanja s francoskimi bančniki niso bila kratka, polnih sedem mesecev so trajala, tako da so nekateri dvomili v realizacijo tega posojila.

Jugoslavija je štirikrat apelirala na svetovno tržišče kapitala in to l. 1922 in 1927 preko Blera in Chase national bank, 1927 z emisijo založnic Drž. hipotekarne banke in l. 1928 s švedskim posojilom v zvezi z zakupom vžigalčnega monopola. Sedemodstotno stabilizacijsko posojilo je peti apel na svetovno tržišče kapitala. Švedsko posojilo ni v bistvu apel na širšo maso kapitalistov, ker je Kreuger prejel eno samo obligacijo z naše strani, zato tudi posojilo ni bilo emitirano, niti ne notira na nobenem denarnem tržišču, in tudi ne spada v oceno ostalih naših posojil, ki jih hočemo vsprejeti s tem najnovejšim.

Prvo naše posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev je najnepovoljnejše. Obrestna mera znaša 8%, emisijski tečaj pa 86-75%. Druga Blerova tranša v znesku 30 milijonov dolarjev se je znižala v obrestni meri na 7%, emisijski tečaj na 86%. To je značilo znatno izboljšanje napram letu 1922. Pri novem stabilizacijskem tečaju nam je znan samo emisijski tečaj, ne pa prevzemni. Če vzamemo, da bodo vsi stroški prevzema znašali 5 točk, potem znači, da bomo dobili neto 82-5%. Potemtakem bi izgledalo, da je to posojilo za 3-5 točk nepovoljnejše od zadnje Blerove tranše, vendar temu ni tako.

Situacija tržišča kapitala, posebno v Ameriki, je bila do znanega borznega poloma v New Yorku v oktobru leta 1929 nekoliko dovršena v poslovnem pogledu. Ameriški bančni zastopniki so nekoliko krošnjali od ene evropske države do druge in od enega mesta do drugega in na vse mile načine ponujali posojila. V New Yorku je skoro vsaka finančna skupina imela v Evropi takega krošnjara in tudi v Beogradu jih ni manjkalo. Pod takimi prilikami je bilo zaključeno tudi Blerovo posojilo leta 1927.

Po ameriškem borznem polomu pa je postala

situacija na mednarodnih tržiščih kapitala na mah otežena. Razne konference s strani najuglednejših finančnikov so pokazale važnost tega vprašanja. Po ameriškem polomu je edino Anglija kazala funkcijoniranje denarnega tržišča in še to ne v sled preobilice kapitala, pač iz prestižnih razlogov in preveč optimistične politike bančnikov. Anglija je v letu 1930 nudila ameriškim državam znatna posojila, ampak je zato kovinska podloga državne banke doživljala kaj težke krize. Anglija se sploh ni mogla zainteresirati za evropske kontinentalne papirje, pač pa so to storila v pretežni večini francoska, švicarska, nizozemska in švedska tržišča. Jasno je, da se tu niso mogle vršiti velike denarne transakcije, ker se tudi Francija še do pred kratkim ni mogla odločiti, ali naj ventilira svoje kapitalne presežke, v katerih se je dušila. Siromašne države pod takimi prilikami niso mogle priti do posojil. Madjarska n. pr. se že štiri leta zamažuje, da dobi posojilo v inozemstvu. V zadnjem letu so bila v vsemu zaključena štiri mednarodna posojila in to: Jungovo v znesku 300 milijonov dolarjev, avstrijsko, romunsko in grško posojilo. Na podlagi takih izkušenj pač ni bilo upanja na sklep posojila pod kakršnimikoli pogoji.

Iz tega gledišča moramo tudi oceniti naše novo stabilizacijsko posojilo. V koliko se je situacija mednarodnih tržišč kapitala poslabšala, nam najzornostneje ilustrirajo tečaj našega 7% Blerovega posojila. Emisijski tečaj je znašal 92-5. V zadnjih mesecih pa te obligacije notirajo na newyorški borzi 81-5—82-5. Tečaj se je potemtakem znižal za polnih 12-5%. Prilike v naši državi niso imele absolutno nikakega vpliva na to znižanje, pač pa je to posledica pomanjkanja kapitala na mednarodnih tržiščih. Tudi prva tranša Blerovega posojila prikazuje slično sliko.

Normalno je sploh nerazumljivo, da bančniki prevzemajo posojilo po tečaju, ki je mnogo višji, kakor tečaj obligacij, ki so bile emitirane v prejšnjih časih. Pri tem pa je treba še vpoštevati činjenico, da imajo prejšnje emisije prvenstvo v pogledu kritja. Naravno bi bilo, da tako posojilo pri enakem stanju na tržišču kapitala dobi najpovoljnejše tečaje za kapitaliste. Medtem pa vidimo, da pri poslabšanju stanja na tržišču kapitala dobivamo znatno ugodnejše tečaje, kakor so tečaji prejšnjih obligacij. Za finančnika, kakor tudi za lajka so to neverjetni slučajji, kajti kje naj iščemo kapitalista, ki hoče plačati naše papirje po 87-5, če pa lahko nabavi naše Blerove obligacije po 82-5 v najslabšem slučaju.

Ta za kapitalista nepovoljen tečaj, predstavlja izvanredno velik napor bančnikov, ki pa je mogel biti uspešen samo kot posledica vpliva francoske vlade in zaupanja v naše gospodarske prilike. Poleg tega je treba še vpoštevati, da se francosko efektivno tržišče nahaja trenutno v veliki nedelavnosti, vsi poskusi poživljenja so ostali brezuspešni. Tečaji stalno popuščajo. Večina delnic se nahaja v padajoči tendenci. Na pariški borzi, ki mora sprejeti glavni del našega posojila, vlada popolno mrtvilo, zato je tudi malo verjetno, da bi se že v kratkem izvršila emisija našega posojila. Zelo je verjetno, da bodo banke prevzele posojilo iz lastnih sredstev in bodo z emisijo počakale na ugodnejše čase.

Preprečena finančna katastrofa na Dunaju

»Neue Freie Presse« poroča, da je upravni svet avstrijskega Kreditnega zavoda za trgovino in obrt sporočil avstrijski vladi, da so znašale izgube zavoda v letu 1930 okroglo 140 milijonov šilingov. Ker predstavlja delniška glavica 125 milijonov in so skupne rezerve bilancirane s 40 milijoni šilingov, je v kritje te ogromne izgube na razpolago 165 milijonov lastnih sredstev. To znači, da se bodo morale rezerve uporabiti v kritje izgub, poleg tega pa je potrebno konsumirati še 100 milijonov delniškega kapitala. Izgube se nekoliko tako-le sestavljajo: velik del rezultira še s fuzijo z Bodenkreditanstaltom. Ravnanjem ni bilo mogoče, kljub velikim naporom odstraniti slabih postavk Bodenkreditanstalta. Velik del izgub v znesku 60 milijonov šilingov izvira še iz te transakcije, čeravno so se pri nekaterih podjetjih dosegli že znatni uspehi. Znaten del izgube je nastal radi razvrednotenja efektivnih zalog banke. Pri splošni stagnaciji tur, kakor

tudi inozemskih tržišč v letu 1930 se je morala prilično visoka zaloga efektov bilancirati z znatno izgubo. Ostanek izgube obstoji v opisih dubioznih terjatev. Ta izguba je pri Zavodu še posebno velika, ker so industrijski koncerni podjetja veliki.

V kritje izgube je potrebno 160 milijonov šilingov. V prvi vrsti se bo znižal delniški kapital za 25%. Kapital bo potemtakem za 31 milijonov nižji, poleg tega se bodo uporabile rezerve tako, da ostane nepokritega še 69 milijonov šilingov. Od teh 160 milijonov bo dala na razpolago zvezna vlada 100 milijonov, avstrijska Narodna banka 30 milijonov, Rothschild 30 milijonov. V prvi vrsti bo treba pokriti 69 milijonov, da se pokrije efektivna izguba. Po vporabi teh 69 milijonov ostane še 91 milijonov, ki se bodo porabili za povečanje delniškega kapitala. Nov delniški kapital bo potemtakem znašal 185 milijonov. Vrednotenje banke postane avstrijska zvezna vlada sama.

bel 56'72—56'92, Newyork ček 56'61—56'81, Pariz 221'26—223'26, Praga 168'31 bl., Curih 1093'50—1096'50.

Curih, 12. maja. Beograd 9'1340, Pariz 20'2975, London 25'2375, Newyork 518'875, Bruselj 72'20, Milan 27'1625, Madrij 51'75, Amsterdam 208'425, Berlin 123'60, Dunaj 72'975, Sofija 3'76, Praga 15'37, Varšava 58'15, Budimpešta 90'515.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 12. maja. Državni papirji: 7% inv. pos. 88—88'50, vojna škoda ar. 425'50—426'50, vojna škoda kasa 425'50—426'50 (426'50, 426), vojna škoda junij 425'50—426'50, vojna škoda december 426—426'50, 4% agr. obv. 51'25—52'25, 7% Bler. arang. 82'25—83 (83, 82'25), 8 1/2 Bler. 92'25—93, 7% pos. hipot. arang. 84—85'50 (85), Begluške 66'50—67. — Banke: Hrvatska 50—60, Praštediona 930—935, Union 174—176, Jugo 73—74, Ljubljanska kreditna 120 d., Medjunarodna 67 d., Narodna banka 7825—7877, Srbska 187—190. — Industrija: Sečerana Osijek 290—295, Trboveljska 305—307, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Tobačne srečke 25 bl., Rdeči križ 50—60.

Zitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, promet: 1 vagon pšenice, 1 vagon moke. Novi Sad, 12. maja. Pšenica: 79/80 kg. srednjebaška 187 1/2—192 1/2, baška okolica Novi Sad 185—190, baška okolica Sombor 175—180, baška potiska 197 1/2—202 1/2, gornjebaška 190—195, gornjebaška 190—195, gornjebanatska, banatska Bega šlep 195—200, sremska 78 kg 170—172 1/2,

sremska okolica Indija 172 1/2—177 1/2, slavonska 78 kg 170—175, slavonska šlep 77/78 kg 165—170. — Koruza: baška, sremska 102—104, baška, ladja Tisa 105—107, baška, ladja, Dunav, Sava 105—107. — Moka: baška 0g. 0gg 265—285, 2. 240—250, 5. 220—230, 6. 205—210, 7. 165—175, 8. 130—135. — Otrobi: pšenični, baški, sremski, banatski, slavonski v jutu vrečah 120—125. — Promet: pšenica 12 vagonov, koruza 31 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 3 vagona.

Sombor, 12. maja. Pšenica: baška, potiska šlep 80 kg 195—200, baška okolica Sombor 78/79 kg 172 1/2—177 1/2, gornjebaška 79/80 kg 187 1/2—192 1/2, sremska 78 kg 170—175, slavonska 78 kg 167 1/2—172 1/2. — Rž. baška 140—150. — Moka: baška 7. 160—165. — Otrobi: pšenični, baški 125—130. Vse ostalo neizpremenjeno. Tedenca trdna. Promet 352 in pol vagona.

Budimpešta, 12. maja. Tendence prijazna, pšenica: mirna, promet omejen. — Pšenica: maj 15'26—15'35 (15'29—15'30), junij 15'20—15'28 (15'16—15'17). — Rž. maj 14'64—14'65 (14'64—14'65). — Koruza: maj 14'33—14'40 (14'34—14'35), julij 14'34—14'50 (14'36—14'38) — avgust 14'49—14'60 (14'47—14'48).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Razširjajte Jugoslovana!

URE ZA BIRMO
nudi najcenejšo
IVAN PAKIŽ
Ljubljana
Pred škofijo štev. 15

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 468
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Okrajne zastopnike
za vse srece sprejememo, sposobne tudi proti fiksnim plač. Pripravno za penzionirane orožnike, učitelje itd. Pismene ponudbe na „UNION“, zavarovalna družba, Ljubljana, Miklošičeva c. 7/III. 1222

Uniforme
za gg. oficirje in činovnike vse vrste, točno in solidno izvršuje od najboljšega blaga po zelo nizki ceni pri trdki za uniforme in civil: Anton Vrbinc, Ljubljana, Vidovdanska cesta 20. 1196

Oglašujte v „Jugoslovanu!“

NOGAVICE, ROKAVICE, KRAVATE, SRAJCE, ŽEPNE ROBCE, damske torbice, toaletne potrebščine kupite najceneje in najboljše pri
JOSIP PETELINC
blizu Prešernovega spomenika ob vodi
1012

Sport

Po drugem kolu.

Kolo sreče se vrti... Drugo kolo liginih tekem je prineslo marsikatero prijetno in neprijetno presenečenje. V Ljubljano je prišel Hašk siguren zmage — ni mu bilo usojeno, izgleda, da je Ljubljana za Zagrebčane težek teren.

In Ilirija v Zagrebu? Vajeni smo visokih porazov naših klubov v Zagrebu. Topot je bilo drugače. Vsa poročila, tudi zagrebška soglasja, da je Ilirija podlegla nezasluženo. Morebiti je sedaj napočil čas, ko ne bomo več z bojaznijo v srcu pričakovali poročila iz Zagreba.

Sarajevo je vroč teren. To je morala skusiti celo Jugoslavija. Ne samo, da je Slavija zaslužen zmagala s 2:0, bila je v vseh točkah boljša, čeprav je radi izključitve svojega najboljšega igrača, igrala 75 minut z desetimi možmi.

Z skopljanskim Jugom bodo morali Beogradčani resno računati. Pokazal se je kot čvrst in žilav nasprotnik.

V vojvodinski ligi so povsod zmagali domačini. Subotička tekma Bačka : Sand, ki je bila radi dežja odigrana šele v ponedeljek, se je končala s 1:0 za Bačko.

Na koncu pridemo do zaključka, da so se vrtnili vsi gostujoči klubi z izjemo Juge brez točk domov.

Prinašamo tabelaričen pregled:

Zagrebska liga:				
Concordia	2	1	1	0
Primorje	1	1	0	0
Hašk	2	0	1	1
Ilirija	1	0	0	1
Gradjanski	—	—	—	—
Hajduk	—	—	—	—

Beogradska liga:				
Soko	2	1	1	0
Slavija	1	1	0	0
Jug	1	0	1	0
Sask	1	0	0	1
Jugoslavija	1	0	0	1
BSK	—	—	—	—

Vojvodinska liga:				
Mačva	2	2	0	0
Bačka	2	2	0	0
Obilič	2	1	0	1
Gradjanski	2	1	0	1
Slavija	2	1	0	1
PSK	2	1	0	1
Sand	2	0	0	2
Vojvodina	2	0	0	2

Razne vesti.

V nedeljo so se vršile še nekatere domače tekme. Reka je porazila kombinirano rezervo Ilirije s 8:2.

V Domžalah je gostovala rezerva Ilirije in zmagala nad Diskom s 8:1.

V Novem mestu se je vršila prvenstvena tekma med domačim Elanom in Javornikom iz Rakeka. Zmagal je Elan s 5:0.

Medklubska etapna dirka.

Klub slovenskih kolesarjev Celje priredi v nedeljo dne 15. maja t. l. medklubsko etapno dirko (za juniorski in glavni skupino) na progi: Celje—Rogaška Slatina—Konjice—Celje km 91. — Start v Celju ob 8'30. uri zjutraj. — I. cilj v Rogaški Slatini, II. cilj v Konjicah in III. cilj v Celju. Na vsakem cilju 20 minut odmora. — Pravico starta imajo vsi dirkači verificirani v Koturškem Savezu Kraljevine Jugoslavije.

Prijave je nasloviti na predsednika g. Mirko Fajsa, Celje-Dolgopolje 3, najkasneje do 15. t. m. Prijavnina 10 Din.

Darila: za najboljši čas dneva je razpisan pokal in tri kolajne za vsako skupino. Vsi ostali, ki prevozijo progo v nad 28 km brzini prejmejo priznanice.

Cenjeno občinstvo se opozarja na mojo

prvo sprejemnico za barvanje in kemično snaženje

pri krojaču A. Prezely, Vošnjakova ul. 4 (prejeto: Cesta na gor. kolodvor). V krojačnici se popravljajo vsake vrste barvana oblačila.

Ant. Prezely, krojač 1165 Ant. Wagner, barvar.

Danes, vsako soboto, nedeljo, sredo in vsak praznik
V HOTELU „BELLEVUE“
- svira godba White-Blue-Jazz - 1247

Priznana izborna vina in prvovrstna kuhinja. Lepo urejene tujske sobe, pension od Din 65. , krasen razgled, prijetno bivanje za letoviščarje. Restavracija je odprta od pol 6. ure zjutraj, izvrstna kavica z domačim kravjim in kozjim mlekom. Cene normalne! Postrežba točna! Interurb. telef. 3042

Vabilo na 51. občni zbor

ki ga bo imela

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomenjeno zavezo v Ljubljani

v četrtek, dne 28. maja 1931, ob 15. uri v svoji sejni dvorani v Ljubljani, Dunajska cesta 18

Dnevni red:

1. Predsednikov nagovor;
2. Poročilo ravnateljstva;
3. Poročilo nadzorstva;
4. Odobritev letnega računa;
5. Razdelitev dobička;
6. Volitev predsednika, podpredsednika in treh članov načelstva;
7. Volitev treh članov nadzorstva;
8. Predlogi združnikov.

V Ljubljani, dne 12. maja 1931

Načelstvo.

Gospodarske vesti

× Znižanje uvozne carine na žito v Češkoslovaški. Na podlagi obvestil, ki so jih prejeli naši izvozniki žita, je češkoslovaška vlada s 30. aprilom t. l. znižala sledeče carinske postavke: Rž od 50 na 45 Kč, pšenica od 28 na 22 Kč, oves od 21 na 14 Kč, moka in mlevski izdelki od 84 na 65 Kč. Te nove carinske postavke veljajo od 9. maja 1931.

× 14'17 milijard dinarjev vlog. Po podatkih Narodne banke je bilo na dan 1. marca t. l. naloženih 10.474 milj. dinarjev na vložnih knjižicah, na tekočih računih pa 3.696 milj. dinarjev pri denarnih zavodih naše države. To stanje se je od 1. januarja t. l. povečalo za 290 milijonov dinarjev.

Borzna poročila

dne 12. maja 1931.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 12. maja. Amsterdam 22'82, Berlin 13'5175—13'5475, Bruselj 7'9059, Budimpešta 9'9114, Curih 1093'50—1096'50, Dunaj 7'9785—8'0085, London 275'97—276'77, Newyork 56'61—56'81, Pariz 222'26, Praga 167'91—168'71, Trst 297'28—297'43.

Zagreb, 12. maja. Amsterdam 22'82 bl., Dunaj 7'9785—8'0085, Berlin 13'5175—13'5475, Bruselj 7'9059 bl., Budimpešta 9'9114—9'9264, London 275'97—276'77, Milan 296'35—298'35, Newyork ka-